

Hoe kan ik voor jou een naaste zijn?

Met 24 voorgedragen projecten uit het aartsbisdom Utrecht

Waardering van de jury

Hoe kan ik voor jou een naaste zijn?

Met 24 voorgedragen projecten uit het aartsbisdom Utrecht

Waardering van de jury

Inhoud

Aanbeveling door Mgr. dr. G.J.N. de Korte	3
De Ariëns Prijs voor Diaconie	4
Alphons Ariëns (1860-1928)	6
De jury van de Ariëns Prijs stelt zich voor	9
De interparochiële ziekenbezoekgroep uit Losser	11
Migrantenweek in de Kromme Rijnstreek	12
Kerstactie gezamenlijke kerken gemeente Berkelland	14
Gideonsbende Maarssen	16
Grensoverschrijdende Seniorenontmoeting Losser	18
Bezoekersgroep <i>Verliezen Verwerken</i> Losser	20
Kinderproject Kinshasa	22
Kondwa: Dagopvang voor weeskinderen uit Afrika	24
Het Maatjesproject in Zevenaar	26
Jongerenproject parochie Heino	28
Pastoraal Café Nieuwegein	30
Het Meester Geertshuis in Deventer	32
Kerstpakketten actie Pax Christiparochie Lelystad	34
Solidariteitsfonds Montferland	36
Stichting Opvang Asielzoekers in Nood Losser	38
Weekend 'Even bijtanken' Twente	40
Parochieproject Ons Pardon Wageningen	42
Oecumenisch Citypastoraat Enschede	44
Noodhulp IPCI Deventer	46
Advents fakkeltocht in Deventer	48
Drie projecten van de ISKB uit Utrecht	50
I. Het uit het Vop voortgekomen Mop Stad Utrecht	50
II. Portfolio <i>Taalles aan huis</i>	53
III. De multiculturele en wekelijkse lunch	54
Parochieel Ouderenproject Doesburg en Angerlo	55
Waarderingen van de jury	57
Langs de diaconale meetlat	63
Sponsors	66
Colofon	68

Aanbeveling

De jury van de Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 heeft getuige dit tijdschrift belangrijk werk gedaan. Door de vierentwintig projecten te bezoeken en door de verhalen enthousiast weer te geven is een schat aan praktijkervaringen over diaconie in ons bisdom verzameld. Met enthousiasme nodig ik u uit deze schat te openen en er kennis van te nemen.

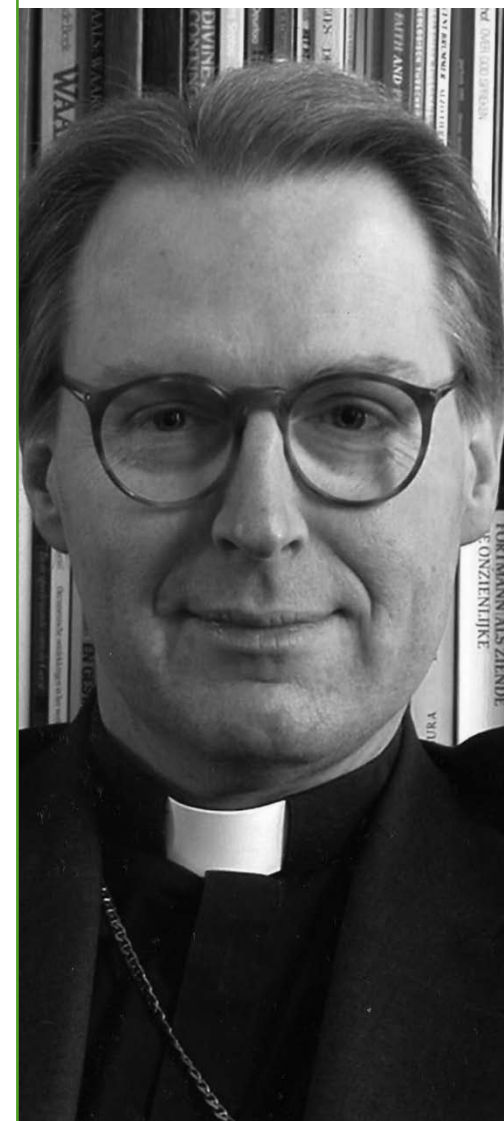
Diaconie heeft drie aspecten, die ik elk even wil benoemen: erbij blijven, bij God brengen en handelen.

Erbij blijven is de ervaring van veel diaconale vrijwilligers en groepen. Veel nood wordt verlicht door erbij te blijven, te luisteren naar het verhaal, weer terug te komen, het verhaal opnieuw aan te horen.

Bij God brengen vormt een tweede dimensie van diaconie. Diaconie gaat niet zonder gebed, zonder de noden van mensen bij God te brengen. Door gebed ontvang je kracht en moed om te doen wat gedaan moet worden. In zijn encycliek *Deus caritas est* onderstreept Paus Benedictus XVI de samenhang tussen eucharistie en diaconie.

De concrete gestalte van diaconie is handelen. Mensen steken hun handen uit de mouwen, de portemonnee gaat open. Concrete hulp wordt geboden, zoals gebeurd bij de Voedselbank of kledingwinkel, maar ook bij het ondersteunen in procedures of het invullen van formulieren. Diaconie werkt ook met het verlenen van kleine leningen of microkredieten.

Dit tijdschrift getuigt in al zijn gevarieerdheid van de rijkdom van diaconie, van wat het dubbelgebod om God lief te hebben en de naaste als onszelf allemaal tot stand kan brengen. God raakt ons aan en wij worden geraakt en reageren in geloof. Ik zal met groot plezier op zaterdag 6 oktober a.s. vier van deze vierentwintig voorgedragen projecten tot de winnaars van de Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 uitroepen.

Mgr. Dr. G.J.N. de Korte,
hulpbisshop van het aartsbisdom Utrecht

BISSCHOPREFERENT VOOR KERK EN SAMENLEVING MET
AANDACHTSVELD DIACONIE VAN DE R.-K. BISSCHOP-
PENCONFERENTIE IN NEDERLAND

John Brohm en Hub Crijns

De Ariëns Prijs voor Diaconie

In het najaar van 2002 is besloten in het aartsbisdom Utrecht een diaconale prijs in het leven te roepen met de naam 'De Ariëns Prijs voor Diaconie'. In de eerste helft van de vorige eeuw toonde deze priester van ons bisdom een grote betrokkenheid bij de in armoede verkerende arbeidersgezinnen in Twente. De prijs zal om de drie jaar uitgereikt worden. Dit zal gebeuren middels een publieke presentatie van de genomineerden.

Eerste winnaars in 2004

Op 9 oktober 2004 is de Ariëns Prijs voor Diaconie voor de eerste keer uitgereikt door Kardinaal Simonis, tevens de erevoorzitter van het Ariëns-Comité. De winnaar het project Noodopvang asielzoekers in Doetinchem ontving een keramieken plaquette en een cheque van € 2.000. De runner-up het Sociaal Netwerk te Epe ontving eveneens een plaquette, waarin het eigen project is verbeeld. De derde winnaar, het project Caritas Groessen laat alle agrariërs uit Groessen bewust kiezen voor de toekomst, ontving ook een plaquette over het eigen project. Vervolgens werden alle voorgedragen projecten gelauwerd en toegezongen en was de gehele publieke manifestatie een enorme ondersteuning voor het diaconale werk in het aartsbisdom Utrecht.

Doelen

Met het verstrekken van deze prijs worden twee doelen nagestreefd:

1. De prijs kan gezien worden als een stimulering voor initiatieven op het terrein van diaconie waarvoor anders geen geld is.

2. De prijs kan gezien worden als een instrument om diaconie meer publiciteit en aandacht te geven in de geloofsgemeenschap. Om aan de tweede doelstelling gestalte te kunnen geven wordt een aparte diaconale krant of tijdschrift gemaakt met een presentatie van alle genomineerden met hun activiteit. De krant of het tijdschrift wordt breed

verspreid in het aartsbisdom Utrecht.

Waarom

De Ariëns Prijs is een stimulering voor initiatieven op het terrein van diaconie en een instrument om diaconie meer publiciteit en aandacht te geven in de geloofsgemeenschap. De prijs is vernoemd naar de priester Alfons Ariëns, die in de eerste helft van de vorige eeuw in het aartsbisdom een grote betrokkenheid toonde bij de in armoede verkerende arbeidersgezinnen in Twente. Hij richtte onder andere een arbeidersbond op. Niet alleen materiële verbetering vond hij voldoende, "...een werkmans bestaan niet uit maag en spieren. Zijn ziel moet gevoed worden, zijn geest en zijn hart". Ariëns wist zich de gelijke van de arbeiders in hechte solidariteit.

Sponsors

De Ariëns Prijs voor Diaconie wordt mogelijk gemaakt door het aartsbisdom Utrecht, de diocesane pastorale dienstverlening, de diaken opleiding, en de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling van het aartsbisdom Utrecht en de Stichting Het Ariëns-Comité. Sponsors zijn de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling aartsbisdom Utrecht, de Stichting Het Ariëns-Comité, de Stichting Sobriëtas, de Stichting Twentsche Courant, en landelijk bureau Dienst in de Industriële Samenleving vanwege de Kerken (DISK).

Wanneer in 2007?

Na de oproepen tot voordrachten voor de Ariëns Prijs voor Diaconie zijn er 24 projecten voorgedragen aan de jury. De jury heeft deze projecten allemaal bezocht en de resultaten van die bezoeken vormen het hart van dit speciale tijdschrift *Hoe kan ik voor jou een naaste zijn?*. De bezoeken zijn ook heel goed geweest om zicht te krijgen op wat er lokaal leeft en hoe onderstaande criteria toegepast kunnen worden. De Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 zal uitgereikt worden op zaterdag 6 oktober 2007. Wederom met een feestelijke presentatie en samenkomst. Plek van samenkomst is centrum de Huet, Bongerd 4 te Doetinchem.

Voor welke activiteit?

Om te bepalen welke activiteiten in aanmerking komen is het goed nog eens te omschrijven wat de jury van de Ariëns Prijs onder diaconie verstaat. Diaconie is dienst vanuit de geloofsgemeenschap aan mensen in nood. Deze dienst kan op verschillende manieren tot uitdrukking komen. Ten eerste, praktisch, door het geven van noodhulp aan mensen die kampen met een acuut probleem en/of tekort. Ten tweede, ook praktisch, door het geven van aandachtige zorg aan mensen die kampen met

een gebrek aan deze zorg. Ten derde, meer actie gericht, door het aangeven van omstandigheden en structuren die de menselijke waardigheid en gelijkberechtiging aantasten. Ten slotte kan de diaconale dienst gericht zijn op het verzoenen van mensen met elkaar. De activiteit kan in zijn feitelijke uitvoering praktisch maar ook studieuze of onderzoekende van aard zijn, of een combinatie van beide.

Welke criteria hanteert de jury?

Kijkend naar de persoon van Alphons Ariëns en zijn manieren van werken zijn aan zijn ideaal criteria te ontlelen om de voorgedragen projecten te jureren: vanuit een gelovige inspiratie het bevorderen van vorming en mondigheid van mensen in hun persoonlijk leven, hun gezin en op het werk, hetgeen zich uit in o.a. zelf-organisatie en politiek handelen.

De diaconale activiteit dient te zijn:

- stimulerend, signalerend of appellerend;
- vernieuwend, verrassend, origineel of onverwacht;
- interessant;
- verbonden met andere terreinen van kerk-zijn: liturgie, pastoraat, catechese en gemeentebouw;
- komend van personen of groepen of instellingen die moeilijk aan geld kunnen komen, en/of met kleine budgetten werken;
- voorbeeldig, om ervan te leren, navolgenswaardig.

Wat zijn afwijzende criteria?

De jury hanteert hierbij de volgende punten:

- De prijs is geen bekroning voor een jarenlange inzet.
- De prijs dient ook niet om een doodlopende activiteit een nieuw leven in te blazen.
- Langlopende onderzoeken komen niet in aanmerking.

Hub Crijns

Alphons Ariëns (1860-1928)

De nieuwe sociale kwestie

Na studies te Rolduc, Rijsenburg en Rome is de op 26 april 1860 geboren Utrechtenaar doctor Alphons Ariëns in 1886 benoemd tot kapelaan in Enschede. Hier zet hij zich in voor zijn parochianen, de fabrieksarbeiders, en buigt hij de kerkelijke armenzorg om tot katholieke sociale actie.

Sociale kapelaan in Enschede

Tijdens zijn vijftien jaar in Enschede treedt kapelaan Ariëns de wereld dagelijks tegemoet met veel en hard werken. Hij sjouwt de hele dag. Men ziet de kapelaan op huisbezoek, op straat pratend met mensen, op een steiger, in een fabriekskantoor, op een vergadering, in de kerk en soms in de pastorie, en altijd dravend. Ariëns heeft het 'druk, druk, druk', zoals wij dat nu noemen. In de avonduren zijn er altijd vergaderingen. En hij sluit de dag af met het lezen van krant na krant, tijdschrift na brochure in snel tempo. Daarbij schrijft hij veel, altijd onder tijdsdruk, 'omdat hij dan het meest creatief is'. Bij dat schrijven bladert hij in zijn studieboeken. In die drukke pastorale en sociale praktijk geeft de kapelaan antwoorden op de nieuwe sociale kwestie van zijn tijd, die hij dagelijks om zich heen ziet. Lange werkdagen in slechte fabrieken met gevaarlijke machines. Vrouwen- en kinderarbeid. Lage lonen. Krotwoningen, zonder water en riolering. Overall stank en ziekten. Weinig sociale banden en te veel drankgebruik. De priester Ariëns heeft het sociale gezicht van de rooms-katholieke kerk in de praktijk gestalte gegeven. Hij is de eerste 'arbeidsapostel' of arbeidspastor en kan goed organiseren en stimuleren. Mensen moeten voor hun eigen belangen opkomen en zij doen dit het beste door eigen organisaties op te richten. Door het oprichten van werkliedenverenigingen en vakbonden legt Ariëns de basis voor de

katholieke arbeidersbeweging, later bekend als Nederlands Katholiek Vakverbond (NKV), in 1976 opgegaan in de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV). Ook zet hij zich in voor de drankbestrijding, waaruit de matigheidsbeweging Sobriëtas is gegroeid. Met een veertigtal ontslagen arbeiders richt hij in 1894 in Haaksbergen een coöperatieve textielfabriek op, de Eendracht. Ondanks grote persoonlijke inzet heeft dit sociale experiment niet kunnen voortbestaan.

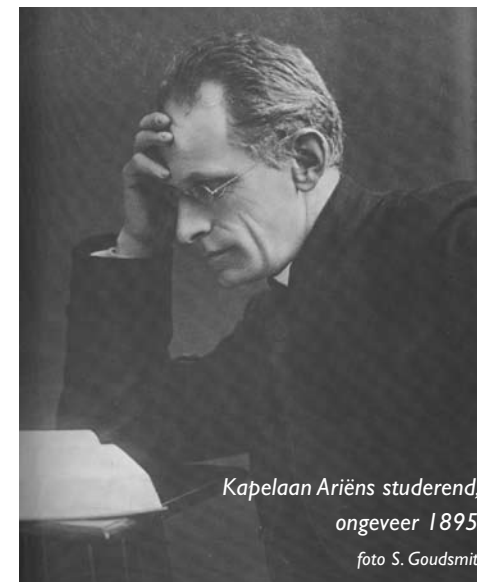
Theologische visie

Alphons Ariëns is tijdens zijn studies in Rome sterk beïnvloed door de revival van de thomistische theologie, later bekend geworden als het neo-thomisme. Deze stroming in de moderne rooms-katholieke filosofie en theologie sinds 1879, verbindt de grondgedachten van de middeleeuwse theoloog Thomas van Aquino met de kentheorie en natuurfilosofie van de negentiende eeuw. Ariëns gebruikt in zijn werk vaak de socratische methode: door vragen te stellen en samen antwoorden te zoeken, komen oplossingen in beeld. Rond 1880 is er in Europa een sterke ultramontaanse theologische stroming (gericht op Rome), die zal uitmonden in het Eerste Vaticaans Concilie, dat met name de positie van de paus verstevigt. In de marges van deze hoofdstroming zijn er theologen en priesters die wijzen op de ellende van de arbeiders in Europa ten gevolge van

de opkomende industrialisering. Deze sociale priesters beginnen rond 1870 (de Frans-Duitse oorlog) hun katholieke sociale activiteiten, die zij tevens missionair verstaan. In zijn Italiaanse studietijd heeft Ariëns bijvoorbeeld regelmatig Don Bosco in Turijn bezocht. Zijn theologische visie heeft Ariëns in zijn preken uitgewerkt. Kern ervan is dat goede betaling, menswaardige werkomstandigheden, goede woningen, in de vrije tijd kunnen deelnemen aan gemeenschapsactiviteiten, geen zorgen hebben omtrent eten en de dag van morgen, en uitbanning van de drankduivel eraan bijdragen dat mensen volwassen gelovigen kunnen zijn. Geloof is de band van al die mensen onderling met het verbond van God en zijn geschiedenis. Door aan de gemeenschap van mensen te bouwen, bouwt Ariëns aan de kerkgemeenschap.

Weggepromoveerd

Ariëns schuwt een analyse van de economische verhoudingen en het kapitalistisch systeem niet. Zijn scherpe uitspraken brengen hem in conflict met de leidinggevenden van zijn tijd: ondernemers, politici, herenboeren, collega-pastors en de deken, zelfs de leiding van het aartsbisdom. Als bijvoorbeeld de priesters van Twente in 1891 de encycliek *Rerum Novarum* niet voorlezen op de zondagen, laat hij op eigen kosten een oplage van 3.000 boekjes drukken en verspreiden. Als op 20 mei 1901 zijn benoeming tot pastoor in Steenderen in Gelderland bij de IJssel afkomt, weet Ariëns dat zijn bisschop Van de Wetering en de adviseur van het aartsbisdom Utrecht voor vakbondszaaken, de priester-politicus Herman Schaepman, niet gelukkig met hem zijn. Ze hebben van hem gevraagd zich niet meer met vakbondskwesties buiten Enschede te bemoeien en daarmee heeft hij ingestemd. Een afscheid van Enschede houdt dus automatisch een afscheid van de vakbondsorganisaties in. De kapelaan weet

Kapelaan Ariëns studerend,
ongeveer 1895
foto S. Goudsmit

in die meimaanden ook dat hij persoonlijk bankroet is. Zijn loyaliteit en solidariteit met de arbeiders hebben hem aan de grenzen van zijn financiële mogelijkheden gebracht. Enschede reageert geschokt. Men vindt de benoeming tot pastoor in Steenderen een schoolvoorbeeld van 'wegpromoveren'.

Drankbestrijding en spiritualiteit

In Steenderen kan Ariëns zijn pastorale hart ophalen. Maar na de grote spoorwegstaking van 1903 is hij ook lid van de twee Staatscommissies voor de Spoorwegen en het Tramwezen, waarin hij goed werk doet en weer sociaal bezig kan zijn. Mede door de steun van Ruijs de Beerenbrouck, de latere politicus en minister-president, groeit de Sobriëtas-beweging. Van 1908 tot 1926 is Ariëns pastoor te Maarssen aan de Utrechtse Vecht. In deze periode stimuleert hij allerlei initiatieven en bewegingen, zoals de opvang van Belgische vluchtelingen tijdens de Eerste Wereldoorlog, de katholieke vrouwenbeweging, de katholieke leetuurvoorziening en de moderne missiebeweging.

Zijn aandacht voor spiritualiteit en mystiek leidt tot de oprichting van het Geert Grote Instituut in 1921. De cadeaus bij zijn 40-jarig priesterfeest gaan in 1922 naar de leerstoel theologie aan de in dit jaar opgerichte katholieke universiteit in Nijmegen. Hij trekt zich in 1926 terug uit het parochiewerk en sterft op 7 augustus 1928 in Amersfoort. Hij is begraven op kerkhof Beresteyn in Maarssen.

Stichting Het Ariëns-Comité

Erfenis

De Stichting Het Ariëns-Comité houdt de aandacht voor Ariëns' persoon en werk levend door het houden van bijeenkomsten en lezingen, het stimuleren tot studies en het maken van educatief materiaal voor scholieren. In Enschede houdt het Comité in de Jacobuskerk een gedachteniskapel open.

De erfenis van Ariëns is aan te wijzen in de opbloei van de katholieke arbeidersbeweging, de katholieke vrouwenbeweging, de katholieke werkende jeugdbeweging, de katholieke drankbestrijdingsbeweging, de katholieke volksjournalistiek, de katholieke woningbouwverenigingen, het hele katholieke verenigingsleven: van harmonie tot duivenclub. Ariëns staat aan het begin van de emancipatie van het katholieke volksdeel in Nederland en heeft met zijn sociale inzet, zijn pathos en zijn organisatorisch vermogen de weg gewezen en gebaad.

Ariëns is zijn tijd ver vooruit geweest. Hij heeft ervaren dat hij vooral pastor is en geen journalist, politicus, econoom of ondernemer. Terwijl de machtigen, ondernemende liberalen, kerkelijke leiders, middenstanders en boeren

hem tegenwerken; terwijl socialistische leiders hem zwartmaken, terwijl christenen de samenwerking noodgedwongen moeten laten glippen, is hij een voorbeeld van (het zoeken naar) samenwerken.

Ariëns houdt een pleidooi voor beweging van onderop, voor vrije meningsuiting, zonder inmenging van kerkelijke leiding, in samenwerking met anderen. Conflicten en stakingen mijdt hij niet, maar hij heeft een voorkeur voor overleggen en onderhandelen. Hij heeft als sociaal voorman geleden onder de richtingen- en machtsstrijd in de Nederlandse katholieke kerk van zijn tijd. Maar al die katholieke organisaties zijn op hun eigen manier de door hem voorgestane principes gaan uitwerken. Zo heeft ook de kerkelijke leiding geworsteld met de emancipatie. Uiteindelijk laat de kerkelijke leiding aan het einde van de jaren zestig van de twintigste eeuw, onder kardinaal Alfrink, de katholieke emancipatiebewegingen zelfstandig hun weg vervolgen.

In een samenleving waar arbeiders, vrouwen en jongeren niet in tel zijn, waar ze bezien worden als de moeilijkste en minst waardevolle kostenpost in het arbeidsproces, kiest Ariëns vanuit pastorale overwegingen voor het persoonlijke en het unieke van mensen. Hij zorgt voor gemeenschapsvorming.

De kapelaan is trouw aan zijn mensen en gaat door dik en dun om iets voor hen te bereiken. Ook al kost hem dat gezondheid of kapitaal. Ariëns zoekt mensen op en luistert naar wat hen bezig houdt en wat hun verlangens zijn. Op grond van die verhalen en persoonlijke kennis brengt hij mensen die hetzelfde willen bij elkaar. Hij voorziet ze van middelen en schuwt niet anderen op hun verantwoordelijkheid aan te spreken. De praktijk van het huidige arbeidspastoraat in Nederland bewijst nog steeds de waarde van die methode.

De jury van de Ariëns Prijs stelt zich voor

Iemand moet de kar trekken bij een initiatief. Bij verschillende diaconale Prijzen is de jury die trekker. Hetzelfde gebeurt dit jaar bij de Ariëns Prijs voor Diaconie. De jury is gedeeltelijk samengesteld uit mensen van de organisatoren: het bestuur van de Stichting Het Ariëns-Comité en pastorale dienstverlening, diakenopleiding en de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling van het aartsbisdom Utrecht. De groep is aangevuld met twee mensen, die bewezen kennis en ervaring hebben rond het diaconale denken en doen in het aartsbisdom Utrecht. Zo is de jury ontstaan, die de Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 in gang gezet heeft, de voorgedragen projecten bezocht heeft, dit speciale tijdschrift samengesteld heeft, en de dag van de feestelijke bekendmaking van de winnaars op 6 oktober 2007 voorbereid heeft. Het zijn Hub Crijns, Nelleke Serrarens Wijngaards, John Brohm, Ton Kremer, Annemarieke Hollanders en Gerard Groener.

De jury aan het werk.

De jury in beeld

Hub Crijns is vice-voorzitter van het Ariëns-Comité en voorzitter van de jury. Hij is directeur van landelijk bureau Dienst in de Industriële Samenleving vanwege de Kerken (DISK), het oecumenisch centrum voor arbeidspastoraat. Daarnaast is hij senior beleidsmedewerker Kerk en Samenleving met aandachtsveld Diaconie van de R.-K. Bisschoppenconferentie in Nederland. Hij publiceert regelmatig rondom sociaal-economische thema's in hun verbinding met geloven en kerk. Zie o.a. Handboek diaconiewetenschap *Barmhartigheid en gerechtigheid* (2005-2) en Handboek Arbeid en Kerk *Arbeid, zin en geloof* (2006).

Nelleke Serrarens Wijngaards is jarenlang betrokken bij diaconale projecten, plaatselijk en landelijk. "Ook bij de Diakenopleiding, waar ik onder meer Sociale leer van de kerk geef. Armoede en onrecht raken me diep. De uitspraak van de profeten: 'Godsdienst is niets waard zonder gerechtigheid' blijft me bij. Bewogenheid en

solidariteit zijn sleutelwoorden voor me. Hartverwarmend zijn dan ook de projecten die in 2004 en dit jaar zijn ingediend. Zeer inspirerend en stimulerend!”

John Brohm noemt het aartsbisdom Utrecht zijn thuis vanaf het Klein-Seminarie en de theologiestudie aan de Theologische Universiteit van Utrecht en de Katholieke Universiteit van Nijmegen. “Ik ben tien jaar jeugdpastor en schoolcatecheet Mavo/Havo /Vwo geweest in de Achterhoek als pastoraal werker en als diaken (sinds 1982). Vervolgens werkte ik vele jaren in de parochies van Amersfoort en Leidsche Rijn Utrecht als basispastor en pastoraal opbouwwerker. Ik werk nu parttime in de diocesane dienstverlening voor diaconie en als pastorale beroepskracht in het parochieverband van Woerden en Kamerik in het profiel opbouwwerk. Ik ben nu 59 jaar. Ik ben getrouwd en heb vier volwassen kinderen. Mijn belangstelling gaat uit naar datgene wat de kerk als missionaire gemeenschap bijdraagt aan de samenleving. Met de Ariëns-prijs schenken we juist daar aandacht aan.”

“Mijn naam is Ton Kremer en ik ben diaken. Ik ben gehuwd met Marijke en samen hebben wij twee gehuwde zonen en een kleinzoon. Ik werk halftime als docent scheikunde havo/vwo aan het Vechtdal College in Hardenberg. Voor de andere helft ben ik adviseur en ambtelijk secretaris van de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling (DKCI). Als vrijwilliger ben ik voorzitter van de cliëntenraad en lid van de klankbordgroep WMO in Oldenzaal. Dit is voor mij de tweede keer dat ik deel uitmaak van de organisatie en

jury van de Ariëns prijs. Ook nu valt het mij weer op met hoeveel inzet en zorg mensen zich, om niet, voor anderen inzetten.”

Annemarieke Hollanders werkt in de Emmaüsparochie in Apeldoorn. Zij is daar pastoraal werkster met profiel diaconie. “Ik vind het elke keer weer een uitdaging om te zoeken naar mogelijkheden om als kerk present te zijn in de samenleving van vandaag. Hoe laten wij ons raken door mensen om ons heen? Wat betekent het dan om in het voetspoor van Jezus te willen gaan? Kunnen we met elkaar de samenleving een beetje leefbaarder maken?” Annemarieke hoopt dat “de Ariëns Prijs, en daarmee de aandacht voor de sociale betrokkenheid van heel veel mensen, er iets aan kan bijdragen, dat mensen zich gesteund voelen en geïnspireerd, om hun geloof handen en voeten te geven. Hoe weerbarstig dat soms ook is.”

Gerard Groener, geboren 1938 te Denekamp, is altijd verbonden geweest met het aartsbisdom Utrecht. Zijn levenswerk was de opleiding en bijscholing van pastores, afgerond met zijn boek *Ingewijd en toegewijd. Profiel en vorming van de parochiepastor* (Zoetermeer 2003). Vanaf de start tot vandaag is hij betrokken bij de diakenopleiding van het bisdom als trainer en supervisor. Hij was de tekstschrijver voor de commissie vanuit de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling en de Dienstverleners Diaconie, die de kadernota diaconie van het aartsbisdom heeft geschreven. Het Bisdombestuur stelde de nota vast in november 2005 onder de titel *In Gods Naam doen. Christelijke dienst in de samenleving*.

John Brohm

De Interparochiële ziekenbezoekgroep uit Losser Goed kunnen luisteren staat centraal

We zijn op bezoek bij Mathilde Elshoff in Losser. We zitten samen aan de eettafel met Erri Even - eveneens van de ziekenbezoekgroep - en ook is Jos Morssink de vice-voorzitter van de parochie aangeschoven. In de achtergrond brandt de open haard. Er is sfeer geschapen en de koffie staat klaar.

“Het is belangrijk om rust uit te stralen.”

Alhoewel er ook enkele wat jongere bezoekers zijn, is de gemiddelde leeftijd toch boven de zestig jaar. Daar waar dat nodig blijkt wordt er doorverwezen naar de rouwverwerking, die verzorgd wordt door een mevrouw uit de parochie die zich daarin heeft gespecialiseerd. Er bestaat nu vier a vijf jaar een interparochieel verband van vijf

parochies en er is sinds kort een pastor voor de diaconie. “Daar verwachten we veel van.”

Luisteren en tijd hebben

De groep bezoekt thans ongeveer 80 mensen, ziek, oud of eenzaam. “We bezoeken deze mensen thuis of in het verpleeghuis. De mensen thuis vaker, omdat hier sneller eenzaamheid optreedt.” De groep vertelt dat goed kunnen luisteren centraal staat: echt aandacht hebben voor de mensen die je ontmoet. “Neem er de tijd voor”, zeggen zij. “Het is belangrijk om rust uit te stralen. In die zin moet je het ook niet effe tussendoor doen. Je moet je er op instellen, op voorbereiden. Belangrijk is ook met name dat mensen jou kunnen vertrouwen en dat je hun vertrouwen niet beschaamd: kletsen is dan ook absoluut uit den boze!”

Een groot deel van
de ziekenbezoekgroep Losser

Gerard Groener

Migrantenweek in de Kromme Rijnstreek

“Je voelt je wereldkerk”

“Als ik Ana Maria uit Peru nu tegenkom op straat heb ik het gevoel een vriendin te ontmoeten”, zegt Jacqueline Theunissen. De migrantenweek 2006 in Houten heeft haar eigen wereld anders gemaakt, maar vooral: heeft migranten een andere plek gegeven binnen de acht parochies van de Kromme Rijnstreek.

Nieuw leven blazen in de Migrantenweek. We treffen elkaar bij Jacqueline thuis in Houten, zij als coördinator van de migrantenwerkgroep, Annelies Hartman van de sectie diaconie en Hub Zitzen, vice-voorzitter parochiebestuur met aandachtsveld diaconie. Wegens ziekte ontbreekt Lena uit Polen. Annelies was vanuit haar werk bij OIKOS bekend met de praktijk van de migrantenweek. Zij is begonnen in 1989 met het Conciliair Proces, wat later uitmondde in de Multiculturele Manifestatie. De opzet was

Met elkaar aan het werk:

Ana Isa van Dijk, Ana Maria Korver-Bravo, pastor Johan Miltenburg, Maddy van de Vijver en Jacqueline Theunissen.

oecumenisch en later in Houten in samenspel met het Oranjecomité. Een grote impuls kwam van het bezoek van de Koningin aan Houten in 1999. Maar geleidelijk aan raakte de formule uitgewerkt. Jacqueline was ondertussen betrokken bij migrantenwerk.

De twee vrouwen besluiten in de zomer van 2005 de migrantenweek nieuw leven in te blazen. De protestantse kerk ziet op dat moment weinig ruimte en zo komt de parochie in beeld. De vice-voorzitter van het parochiebestuur, Hub, ziet onmiddellijk de mogelijkheden. “We hadden met de acht parochies wel een mooie samenwerkingsovereenkomst getekend en de salariëring van de pastores geregeld, maar daarmee heb je nog geen gezamenlijkheid, zeker niet op het gebied van de diaconie waar elke parochie, elk dorp zijn eigen cultuur heeft.” Eén ding was voor de nieuwe coalitie direct duidelijk: iedere parochie zal op zijn eigen manier invulling moeten geven aan de migrantenweek en vooral aan de migrantenzondag op 19 november 2006. Allereerst wordt contact opgenomen met zowel de plaatselijk diaconale groepen als met de liturgische werkgroepen. Daarmee wordt tijdig veilig gesteld dat er ruimte is op de betreffende zondag en dat er samenwerking komt tussen diaconie en liturgie. Het eigenlijke werk moet dan nog beginnen, maar elke parochie voelt: we moeten daar iets mee doen.

Ervaringen in Houten

De initiatiefnemers leggen contact met een Iraakse familie, een Surinaamse en een Braziliaanse, en met een vrouw uit Polen en een uit Peru. Het is ieder duidelijk: we gaan niet iets vóór mensen organiseren maar samen met hen. Maar dan moet je elkaar eerst beter leren kennen. “Het werden hele leuke avonden, met een lach en een traan.” Men nam er vijf avonden voor: “Voor Nederlandse maatstaven is het een heel onrendabele activiteit geweest.” Maar de vruchten bewijzen het tegendeel. Zomaar een kleine greep uit de effecten. In Houten heeft de Migrantenwerkgroep nu een

permanent karakter gekregen. De viering en de ontmoeting daarna riep hartverwarmende reacties op, ontdekkingen en erkenning over en weer. “Er was sprake van een echte ontmoeting en van aandacht krijgen voor de rijke gebeds- en zangtradities van andere landen.” “We hebben elkaar ontmoet als gelovigen, je voelt je wereldkerk.” “Het was gewoon genieten.” Een greep uit ervaringen in andere parochies. Een vrouw uit Sri Lanka vertelt een indringend verhaal in Cothen. “Zij loopt nu nooit meer ongezien door het dorp. Zij heeft een gezicht gekregen.” In 't Goy blijken veel Poolse seizoenarbeiders te wonen. Ze hebben nu een band met de parochie en een eigen plek daarbinnen. “Dan moet je dat niet elders organiseren, want zij zoeken ook onderling contact.” In Werkhoven waagt een streng christelijke Angolese familie zich aan een ontmoeting met de parochie en worden wederzijdse misverstanden en beeldvorming uit de weg geruimd. Een echt regionaal project komt in zicht als de groep Imola haar verteltheaterstuk ‘Onmogelijke liefdes’, met onder andere Afrikaanse muziek en Turkse en Marokkaanse verhalen

zal opvoeren in Odijk. Voor één parochie is dat te duur en het is natuurlijk jammer als mensen uit de andere parochies er niet naar toe kunnen. De ervaren bestuurder Hub ruikt de kans. Aan elk parochiebestuur wordt een garantstelling van 100 euro gevraagd. “Het is helemaal niet erg wanneer een enkele parochie

niet meedoet. Het komt zo vanzelf op de agenda, zeker voor een volgende keer.” Zo bouwt hij aan samenwerking en onderlinge solidariteit. Het stuk heeft diepe indruk gemaakt en ondanks noodweer waren er 110 bezoekers uit alle parochies. Achteraf hoor je: “Het was toch wel mooi”. Zo leren

mensen over de heg te kijken. En een publicatie van het project zal dat alleen maar stimuleren. We zouden nog lang door kunnen praten. Hebben zij nog tips voor andere parochies of regio's? “Zorg heel tijdig voor vastleggen in het liturgisch rooster. Leg dwarsverbindingen tussen werkgroepen, die het dan samen uitzoeken. Leg niets op als bestuur maar stimuleer uitwisseling van enthousiaste verhalen en onderlinge bijstand. En het belangrijkste van al: schakel nooit migranten in voor je eigen activiteiten, maar werk van begin tot eind samen met hen aan wat er gedaan wordt.”

Wat is diaconie?

Een lastige vraag van de interviewer tot slot: “Wat is voor jullie diaconie?”. “Als besturen en werkgroepen diaconie hebben we gezegd: handen en voeten geven aan de werken van barmhartigheid.” Ik vraag of “het hele project een vorm van barmhartigheid was?”. Nee, dat is te eenzijdig. “We hebben voor migranten en onszelf de kansen geschapen om niet langer gevangen van onszelf te blijven. Dat kun je niet maken; het gebeurt.”

Gerard Groener

Kerstactie gezamenlijke kerken gemeente Berkelland

“Je voelsprietten open... het luistert precies”

Het motto van de kerstactie van nagenoeg alle kerken in de gemeente Berkelland zou kunnen zijn: “Je voelsprietten open... het luistert precies”. Het initiatief ontstond bij de Gereformeerde Kerk van Geesteren en werd neergelegd bij de gezamenlijke diaconieën van de streekgemeente. Voor 2005 bleek het te kort dag. Men besloot om het draagvlak te verbreden: enerzijds naar andere kerken en anderzijds naar Sociale Zaken en Maatschappelijk Werk van de gemeente.

Het actiecomité
aan het bellen voor de
kerstpakkettenactie 2006

Er werd een actiecomité gevormd van vier enthousiastelingen. Met die vier zitten we bij elkaar: Piet Posseth, diaken van de Gereformeerde Kerk te Borculo en initiatiefnemer, Ria Post, coördinator diaconie van de parochie Eibergen, Ria Rohaan, diaken van de PKN gemeente Neede en Simon Nagelmaeker, R.-K. pastor met aandachtsveld diaconie. In maart (!) 2006 was het actieplan rond. Van meet af aan beseften men dat het niet om een eenmalige actie mocht gaan.

Actie rond de waardigheid van mensen
“Je moet heel zorgvuldig te werk gaan”, klinkt vaak. Bij zo’n actie staat de waardigheid van mensen voorop, je krijgt te maken met regels voor privacy en je laat je leiden door het evangelie. Dat begint al met het contact met gemeentelijke instanties. Die beschermen de privacy van hun cliënten. Vanuit de kerken kun je alleen een aanbod doen. Samen met de Sociale Dienst en het Maatschappelijk Werk zijn er criteria opgesteld om in aanmerking te komen. Dat werkte bewustmakend.

Ook de fondswerving vroeg zorgvuldigheid: grotere bedrijven werden aangeschreven, niet de kleine middenstand. Veel kwam binnen via stukjes in kerkbladen. Plaatselijk werden acties ondernomen: ieder kon op eigen manier meedoen. Ook de scholen speelden een belangrijke rol.

Het belangrijkste was zorgvuldigheid en respect naar de mensen die een pakket zouden krijgen. De inhoud moest van kwaliteit zijn, geen afdankertjes. Het is ook gelukt met moslims rekening te houden. De uitvoering van de pakketten werd gegund aan de firma die de beste kwaliteit tegen de laagste prijs leverde. Men zag de actie vooral als ‘een morele steun in de rug’ voor mensen in een moeilijke periode in hun leven.

Hoe kwamen de pakketten bij mensen die het nodig hebben? Vanuit de kerken wilde men hooguit mensen tippen. Voor cliënten van het maatschappelijk werk werd alles overgelaten aan de maatschappelijke werkers. Die konden het beste inschatten wie zo’n steuntje in de rug kon gebruiken. De pakketten werden ter beschikking gesteld zonder te weten naar wie ze gingen. Bij de adressen van Sociale Zaken lag het ingewikkelder. De gemeente Berkelland stuurde aan alle adressen een brief met vermelding van het aanbod van de kerken. Daarbij werd een brief van de kerken gevoegd. Men kon zich telefonisch melden bij het centraal nummer van het actiecomité met als enige indicatie het volgnummer op de brief van de gemeente. De pakketten konden worden afgehaald op vier plaatsen in de gemeente en de uitdelers kwamen niet uit de eigen plaats. Het werd een hartverwarmend gebeuren, vooral bij gezinnen met kinderen of mensen in een schuldsanering: “Nu kunnen we toch

Kerstmis vieren...”. Alle pakketten werden afgehaald, ondanks duisternis en mist.

Waarom liep de actie zo goed?

“We hadden de tijd mee: kranten en TV over stille armoede en voedselbanken.” Dat het van alle kerken kwam was belangrijk en uiteraard spreekt de kerstgedachte een rol. De organisatie wekte een betrouwbare indruk. “Het project is een doorbraak geworden in de onderlinge contacten tussen de kerken. Voor 2007 is nu al een mooi bedrag in kas. Ondertussen wordt het comité professioneler: huishoudelijk reglement, kascommissie en het restantgeld ethisch beleggen.” Wat vindt men belangrijk voor anderen? Goed op tijd beginnen...

werken met een kleine actiegroep met de juiste relaties en instelling. Je leert dat bij de Sociale Dienst mensen hart hebben voor mensen. Het bondgenootschap met de gemeente is een grote winst.

Wat is hen speciaal opgevallen? Jonge gezinnen melden zich gemakkelijker. Volgend jaar wil men aandacht besteden aan ouderen. De motivatie is ook verdiept. “Je beseft meer: mensen hebben hun situatie zelf niet gewild. De actie blijkt een aanmoediging te zijn er uit te komen.” Door de actie is diaconie meer geworden dan een woord, het begint te leven. Bij herhaling zal dit versterkt worden. Hoewel het precair ligt wil men dit jaar meer actief worden binnen de liturgie.

Welke visie heeft men op diaconie? “De liefde van God zichtbaar maken naar mensen.” “Omzien naar anderen.” “Kerk met een barmhartig gezicht.” Als ik hun actie zie, denk ik: Hier is diaconie: ‘Je bewust zijn van de waardigheid van mensen en bijdragen aan hun zelfrespect. En dat bij een charitatieve actie...!’

Kerk

met een

barmhartig

gezicht.”

Gideonsbende Maarssen

“De onmacht voorbij”

Hoe kunnen we elkaar bereiken als er iets ergs gebeurt of als er mensen in nood verkeren? Het antwoord op die vraag heet Gideonsbende Maarssen. De bendeleden staan in contact met elkaar via de e-mail. Zij doen een beroep op elkaar als iemand zorg nodig heeft, als er strijd gevoerd moet worden om situaties te verbeteren, als overmacht en verdriet ons overkomt. Alle acties bewegen zich op het gebied van kerk en samenleving, en zijn altijd éénmalig.

“Het geeft een geweldige rust dat je verbonden bent met elkaar, dat er altijd mensen zijn die wat willen doen en willen helpen.” De Gideonsbende is een idee van Hans Boerkamp, kerkelijk opbouwwerker van het dekenaat Utrecht en daarvoor jarenlang pastor van de Verrijzenisparochie in Maarssenbroek. Het ontstond in de tijd van de aanslagen in Madrid en Londen. “De kracht zit in de eenvoud. Iedereen kan meedoen. Jong en oud, kerkelijk of niet. Als je een e-mail stuurt naar gideonsbende@planet.nl, krijg je de doelstellingen en de spelregels en ben je lid, totdat je jezelf weer afmeldt. We houden geen ledenlijsten bij. Een actie of project gaat door als er minstens tien mensen meedoen. Er komt altijd een verslag. Om elkaar op de hoogte te houden en te voeden.”

Werken met een jaarthema

Verdere oprichters zijn Jan Willem Verwaaijen en Rini Willemse. De laatste voert het secretariaat en voedt de weblog <http://gideonsbende.web-log.nl>. “We sturen altijd een verhaal van de maand rond. Laatst reageerde iemand, die zelf gehandicapt is: ‘Ik kijk altijd uit naar het verhaal van de maand’. Zo betekenen we dus iets voor de ander. Sinds we ermee gestart zijn vind ik het geweldig om bij de Gideonsbende te zijn. Het is echt mijn ding en hoort bij mij.”

De initiatiefnemers:

Jan Willem Verwaaijen, Hans Boerkamp

(staand) en Rini Willemse (zittend)

Jan Willem treft de motivatie voor de bende in het evangelie aan: “Al wat gij gedaan hebt voor de minsten der mijnen hebt gedaan, heb je ook voor Mij gedaan (Matth. 25:40). Je kan iets doen, hoe klein ook en het aantrekkelijke is het eenmalige van elk project. Je lost het probleem vaak niet op, want daar is het te groot voor.

Maar je hebt er wel iets aan gedaan. We zijn na de oprichting ook met thema's gaan werken. Vorig jaar was op initiatief van een vrouw in de bijstand de bejegening van bijstandsmensen het thema. We hebben ons eerst met twee broodmaaltijden geïnformeerd. Ons initiatief heeft geleid tot een gesprek met het CDA, dat belooft van die bejegening een politiek thema te maken. We evalueren dat na een jaar.”

Rini zegt: “Dit jaar zijn we bezig met het thema de vluchteling in ons midden. Je leert zoveel van waar je eerder niets van wist en je doet dingen, die je alleen niet durfde. Zo hebben we als protest tegen het gevangen houden van kinderen een oproep gedaan om mee te doen met de maandwake bij kamp Zeist en regelmatig waren meerdere bendeleden vertegenwoordigd. Recent is het CDA Congres gehouden voor de instemming op het Regeerakkoord van kabinet Balkenende IV. Het Generaal Pardon stond op de agenda. We ontvingen een mail van de Gideonsbende Gelderland om de afgevaardigden uit de provincie Utrecht op het Congres te bewegen vóór te stemmen. Dat hebben we toen gedaan. Het gevoel om iets te kunnen doen is geweldig.”

Vorig jaar is de Gideonsbende genomineerd voor de Ab Harrewijn Prijs (zie verder www.abharrewijnprijs.nl). Hans: “Er is veel landelijke en regionale publiciteit op gevolgd.

De Gideonsbende groeit langzaam uit over Nederland: Oost-Gelderland, Leidschendam, Purmerend, Amersfoort, Woerden. De belangstellenden kunnen zelf starten. De regels zijn eenvoudig. Namen zijn Gideon en Gideonsbende plus de plaatsnaam of provincienaam.

Misschien komt er wel een landelijk netwerk van. Voor mij is het echt de onmacht voorbij. Als iets me bedrukt of ik maak me ergens kwaad over, zet ik het op de mail. De antwoorden terug zorgen meestal voor iets waar bezieling in zit.”

“Ik vind het geweldig

om bij de Gideonsbende

te zijn. Het is echt mijn

ding en hoort bij mij.”

**Bezoek aan
Jeanette Noëlhuis**

Om wat concreets te kunnen doen met het thema de vluchteling in ons midden hebben we een bezoek gebracht aan het Jeanette Noëlhuis in de Bijlmer in Amsterdam. Hans: “Dat heeft indruk op me gemaakt. Zo'n opvanghuis is omringd door een netwerk van mensen die ondersteuning bieden. Mensen van allerlei snit: parochianen, advocaat, fraters, mensen uit Duitsland, wij. Die advocaat ondersteunt vluchtelingen en op de vraag hoelang iets kan duren antwoordt hij dan: ‘zolang als het duurt. Dat kan wel eens tien jaar zijn. Maar wij laten je niet vallen’. Wat een trouw om niet. We hebben net een extra collecte gehouden en met aanvulling van het nominatiegeld van vorig jaar kunnen we 500 euro naar Amsterdam brengen.”

Het verhaal van Gideon en zijn bende van 300 is te vinden in het boek Richteren, hoofdstuk 7. Niet een groot leger met macht maar een kleine groep met geloof is het instrument van God JHWH.

John Brohm

Grensoverschrijdende Seniorenontmoeting Losser

“We willen oecumene en dialoog.”

Als ik bij hen aanbel, doet mevrouw Rijkom-Werkman lachend open: “We zijn net terug van vakantie, kom binnen, wat een weer hè!”. Net wanneer ik met een kop koffie ben gaan zitten, komt Toos Arends-van der Veen binnen en sluit aan in het gesprek, waaraan intussen ook de heer des huizes deelneemt. We kunnen na een rondje kennismaken beginnen.

Christenen aan de grens

De grensoverschrijdende Seniorenontmoeting is drie jaar geleden van start gegaan. De basis ervoor ligt in het bejaardenwerk van de parochie in Losser. Al in de jaren zeventig is er voor deze groep speciale aandacht gekomen in de tijd van de vernieuwing. Men wilde de ouderen zoveel mogelijk bij de parochie betrekken. Daarbij ging het en gaat het om zorg in de breedste zin van het woord. Intussen is het werk niet alleen inter-

parochieel, maar ook interkerkelijk geworden, en gaat het zelfs over de landsgrens heen. Sommige mensen gingen niet meer naar de kerk, omdat ze er niet meer met goed fatsoen op de bank konden zitten. De groep vond haar thuis in een zaal van de protestantse kerk. Deze was meer voor ouderen geschikt. In de loop der jaren ontstond contact met senioren over de grens heen, die elk jaar een zogenaamde Landesgartenschau organiseren. Men kijkt dan in elkaars tuinen en hoven hoe de zaken erbij liggen. Het effect is dat iedereen zijn tuin zo goed mogelijk bijhoudt om een prijs in de wacht te slepen. Deze Landesgartenschau is in EU-regio verband ook aan de Nederlandse kant van de grens gestart. In deze kring is de wens ontstaan om elkaar over de grens heen vaker te ontmoeten. Men heeft daartoe een stukje grond toegewezen gekregen om op samen te komen:

*Het dameskoor treedt op
tijdens de seniorenendag 2006.*

In de zandbak met stenen

de wenselijke Dinkelgrens leggen.

midden in het niemandsland, een stukje dat niemand gebruikte in de bocht van het plaatselijke riviervak de Dinkel, dat de grens vormt tussen Nederland en Duitsland. Men heeft het ‘De Oase’ gedoopt met als toevoeging ‘Oekumenischer Kirchengarten, christenen aan de grens’. Daar is men de afgelopen drie jaar regelmatig bij elkaar gekomen: er is een vereniging ontstaan die is vastgelegd bij de plaatselijke gemeente Gronau in Duitsland. De vereniging draait geheel op vrijwilligers en is afhankelijk van giften van particulieren. De Oase is een begrip geworden in het grensgebied met als doel de verbondenheid tussen Nederlanders en Duitsers te bevorderen en de dialoog tussen de verschillende kerkgemeenschappen te stimuleren. Er is op afspraak van alles mogelijk binnen de vereniging, zoals: het houden van verjaardagspartijtjes, bedrijfsfeestjes, workshops voor schoolklassen, spelmiddagen, muziek maken, brood leren bakken, met leem spelen, enzovoorts.

Zomer activiteiten in ‘De Oase’

Ieder weekend vanaf Pasen tot begin oktober is er in ‘De Oase’ iets te doen voor senioren. Het begint vrijdagavond met een kampvuur en eindigt op zondagmiddag met een Vesper in twee talen. Een groter programma ziet er bijvoorbeeld als volgt uit:

- welkom in twee talen;
- voordracht door de Duitse senioren coördinator;

- zangkoor van de evangelische Kerk in Gronau;
- voordracht van de Nederlandse wethouder over het ouderenbeleid;
- koffie met koeken en iets fris;
- een gezamenlijk spel met als thema: de grens wordt vloeiend;
- optreden van een dansgroep uit Glanerbrug;
- en tot slot een gebedsdienst in twee talen.

Bij zo’n ontmoeting kunnen er 150 ouderen zijn van allerlei gezindten en ze vinden het prachtig: het weekend blijkt telkens voor herhaling vatbaar. Het is echter moeilijk om mensen te vinden, die bijvoorbeeld een paar ouderen naar De Oase willen brengen. En er moet natuurlijk ook iets bij de koffie zijn en wat te snoepen. Er wordt veel gelobbyd. “We zouden zo’n project wel ieder jaar willen hebben; in eerste instantie vanwege de oecumene maar vooral ook om de verbroedering. Dit jaar heeft een van de Duitse deelnemers in onze parochiekerk op vier mei in het Duits voorgebeden. Dat hebben wij allen als zeer indrukwekkend ervaren. In overleg met de werkgroep uit Gronau willen we proberen om deze grensoverschrijdende ouderen middag ieder jaar een vervolg te geven op het Oase terrein. Voor de senioren middag volgend jaar zijn de eerste contacten al weer gelegd.”

Ton Kremer

Energie uit je werk

Bezoekersgroep Verliezen Verwerken Losser

In Losser zijn twee parochies: de H. Maria Geboorte en de H. Martinus. De 'Bezoekersgroep Verliezen Verwerken' is in de jaren tachtig ontstaan en werkt interparochieel. Alle leden van de groep hebben een toerustingscursus gevolgd. Het van goede wil zijn is alleen niet voldoende om dit werk goed te kunnen doen. De laatste jaren wordt deze cursus door het dekenaat verzorgd. Daarnaast is er twee maal per jaar samen met de ziekenbezoekgroep een bezinningsmiddag. Een maal per jaar is er een bijeenkomst van alle groepen verliezen verwerken in het dekenaat Twente. Ook maakt de groep deel uit van het vrijwilligersverband van de gemeente Losser. Eén keer per jaar komen alle vrijwilligers uit de gemeente samen en de bijeenkomst is bedoeld om de vrijwilligers te motiveren en te inspireren vooral met hun werk door te gaan. "Je ontdekt dan wat er allemaal gedaan en ontwikkeld wordt en de ontmoeting heeft een toegevoegde waarde omdat deze kennis, indien nodig, in het bezoekwerk kan worden ingezet." Inmiddels is de groep ook, in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), door de gemeente ontdekt. De kerken komen in de beleidsstukken van deze wet niet voor.

Present zijn in de weg die te gaan is

De leden van de groep bezoeken mensen die een partner of kind hebben verloren. Ook niet kerk gebonden mensen worden bezocht. Eens in de zes weken komt de groep samen om elkaar te ontmoeten en ervaringen uit te wisselen.

selen. "Om te vertellen wat je overkomt, waar je tegen aan loopt. Waar je als bezoek(st)er persoonlijk vreugde maar ook verdriet ervaart. Maar ook om samen zaken te bespreken, waar je in een gesprek tegenaan gelopen bent en waar je niet uitgekomen bent. Dit om aan de verschillende casussen te leren. De opgedane kennis kan dan weer worden gebruikt in het volgende gesprek. Eén van de pastores is hier altijd bij aanwezig om dit leerproces zo nodig te begeleiden. Dat neemt niet weg dat de hoofdtak van de bezoek(st)er luisteren is. Dus niet het oplossen van praktische problemen. Daar zijn andere instanties voor. Dan worden de mensen ook doorverwezen. Er is wel ruimte voor een gedeeltelijke persoonlijke invulling van

het bezoekwerk. Je kunt hierbij denken aan kleine attenties bij verjaardagen, met Kerst, Pasen en andere feestdagen een kaartje. Je geeft hiermee de mensen het gevoel dat ze niet worden vergeten. De privacy van de bezochte mensen is en blijft gewaarborgd."

het bezoekwerk. Je kunt hierbij denken aan kleine attenties bij verjaardagen, met Kerst, Pasen en andere feestdagen een kaartje. Je geeft hiermee de mensen het gevoel dat ze niet worden vergeten. De privacy van de bezochte mensen is en blijft gewaarborgd."

Op duurzaamheid gerichte werkwijze

De bezoekadressen komen van de pastorie en uit de krant. Nadat de pastores na een overlijden de nabestaanden nog twee à drie keer hebben bezocht, wordt de verdere nazorg aan de bezoekersgroep overgedragen. Dat er een 'Bezoekersgroep Verliezen Verwerken' is en dat aan deze groep de verdere nazorg namens de parochie is opgedragen, wordt de nabestaanden verteld. Bij de overdracht wordt ook, voor zover dat nodig is, relevante informatie

"Het vertrouwen dat mensen je schenken is onvoorstelbaar"

overgedragen. Dit maakt het wat eenvoudiger voor de bezoek(st)er om een eerste contact te leggen.

"Zo'n eerste bezoek is toch altijd weer een spannende aangelegenheid. De families worden vanaf ongeveer drie maanden na een overlijden, gedurende twee à drie jaar eens in de zes weken bezocht. Na twee jaar worden de bezoeken, afhankelijk van de opgebouwde relatie, langzaam afgebouwd. De eerste maanden na een sterfgeval komt er vaak nog veel bezoek of moeten er nog veel praktische zaken worden geregeld. Daarna wordt het vaak stil en wordt een bezoek vaak wel maar soms ook niet op prijs gesteld. Het wil ook nog wel eens voorkomen dat na de eerste bezoeken door de mensen wordt verteld dat ze het contact met de parochie missen. Eigenlijk bedoelen ze dan dat ze liever hebben dat de pastor in plaats van een bezoek(st)er op bezoek komt. Als de pastor dan nog één keer op bezoek gaat, dan zijn de mensen helemaal opgelucht en blij. Daarna kun je weer als bezoek(st)er met de mensen verder. Als bezoeker heb je in die zin ook een signalerende functie. Ook wordt de nodige aandacht besteed aan kinderen van wie de laatste ouder is overleden. Wonen de

kinderen buiten Losser, dan wordt gebruik gemaakt van het contactadres. Dit wordt altijd zeer gewaardeerd.

Wanneer een regelmatig bezoek op prijs wordt gesteld kan het gebeuren dat er soms zaken aan de orde komen waarvoor men de kinderen wil sparen. Als bezoek(st)er ben je een passant, je komt en je gaat. De mensen geven je hun verhaal mee. Zij vinden het prettig dat er iemand naar ze geluisterd heeft. Dat hun verhaal bij die persoon veilig is. Dat het nooit verder wordt verteld. Maar dat zij er, als dat nodig is, later wel zelf op terug mogen komen. Het vertrouwen dat mensen je in dit soort gesprekken schenken is onvoorstelbaar. Je haalt zoveel energie uit dit werk zodat je het jaren kunt volhouden."

De bezoekersgroep met rechts staand,

pastor Bernard Reerink.

Rechts geknield

Maroesjka Slegers,

profelpastor voor diaconie.

Nelleke Serrarens Wijngaards

“God geeft iedereen een missie”

Kinderproject Kinshasa

Marie en Eric Fredriks, oprichters van DIBA, bij een foto van een sloppenwijk in Kinshasa.

“God geeft iedereen een missie, maar waar die ligt moet je zelf op het spoor komen.” Zo vergaat het Marie en Eric Fredriks, toen ze in 2005 op vakantie waren in Congo, het geboorteland van Marie. Vlak voor hun vertrek naar Nederland zien ze ’s ochtends in Kinshasa een paar kinderen op straat, die kennelijk niet naar school gaan. Ze kunnen het schoolgeld niet betalen. Hun vader en moeder zijn gestorven aan aids en de kinderen wonen nu bij oma.

Marie en Eric zijn erg geraakt door de ontmoeting. Ze besluiten zelf deze kinderen te gaan ondersteunen. Terug in Nederland vertellen ze aan iedereen, wat deze ontmoeting hun gedaan heeft. Samen met vrienden richten ze daarom de stichting DIBA (=zon) op. Ze willen een stukje zon in het leven van deze kinderen en hun oma’s brengen. En ze zijn voortvarend aan het werk gegaan!

Begaan met weeskinderen in Kinshasa

Op allerlei scholen in Deventer vertelt Marie over de situatie van deze kinderen in Congo. De kinderen hier willen dan heel graag helpen en verzamelen bijvoorbeeld speelgoed. Of er wordt een sponsorloop georganiseerd.

Ook wordt in verschillende kerken in Deventer en wijde omtrek tijdens de diensten voorlichting gegeven over de situatie. In deze vieringen worden door een Kongolees koortje liederen gezongen in het Tsjiluba. Met het zingen wordt ook een stuk van de sfeer uit Congo ingebracht, het worden zo ook hele blij vieringen! Na de viering wordt iedereen getraakteerd op Congolese oliebollen, die Marie steeds weer met enthousiasme bakt! De mensen vragen of Marie en Eric later komen vertellen hoe het met de kinderen gaat en dat doen ze. Ook ervaren zij hoe via de kerkmensen en vrienden de situatie van de kinderen in Congo aandacht krijgt op allerlei plekken. Deze vrienden vertellen erover op

hun werk of op de sportclub. Zo zijn er al meerdere boeiende initiatieven ontplooid om de kinderen te steunen. Het is als een olievlek die zich steeds verder uitbreidt! Het is indrukwekkend om te zien hoe in zo’n korte tijd al zoveel bereikt is. Voor de kinderen in Congo vooral, maar ook wat het engagement hier met veel mensen gedaan heeft.

Olievlekwerking in Kinshasa en Deventer

Begonnen in Kinshasa met drie kinderen hebben Marie en Eric nu de groep al weten uit te breiden tot 12 kinderen. Zij hebben een betrouwbaar iemand, Dominique, gevonden, die goed voor de kinderen zorgt, hun schoolgeld betaalt, met hun naar de dokter gaat, et cetera. Door deze aandacht gaat het met de kinderen al een stuk beter en ook hun oma’s voelen zich gesteund. Het idee is er om voor de oma’s een activiteitenproject op te zetten, waardoor zij ook zelf een stuk in hun onderhoud kunnen voorzien. Zo groeit hun zelfredzaamheid. Via het model van het microkrediet kunnen ze dan een start maken met een klein bedrijfje.

Marie gaat zelf elk jaar naar Congo om te overleggen en nieuwe initiatieven te ontplooiën. Zo heeft ze het idee opgevat zes huizen en een gemeenschapsgebouw op te zetten. Daar kunnen dan de kinderen met hun oma’s in kleine groepjes wonen. De gemeenschapsruimte wil Marie gebruiken om ook aan de buurtgenoten bijvoorbeeld gezondheidsvoorlichting, onder meer over aids, te geven. Ook kan de ruimte gebruikt worden als huiswerklokaal voor de kinderen uit de omgeving.

Als voorbeeld hoe dit initiatief niet alleen voor kinderen in Kinshasa veel betekent, maar ook in Nederland positief uitwerkt, het vol-

gende verhaal. Via een buurvrouw die docent is op de Saxion hogeschool wordt daar een rommelmarkt georganiseerd voor het project. Dit leidt er ook toe dat de afdeling Bouwen aanbiedt de tekeningen te maken voor het woon- en gemeenschapsproject in Kinshasa. En er zijn al plannen voor stages daar! Maar ook in de buurt, waar Marie en Eric wonen in Deventer, heeft het kinderproject zijn effecten. Buurtgenoten die voordien elkaar nauwelijks kenden, zijn door dit project met elkaar in contact gekomen en ondernemen nu samen dingen. Het is prachtig om te zien hoe een initiatief, door twee mensen genomen, zo’n enorme uitstraling op zoveel mensen heeft.

Marie en Eric willen iedereen goed op de hoogte houden en geven in hun nieuwsbrief en jaarverslag een goed beeld van de situatie van de kinderen in Congo. Ook de verschillende projecten die in Nederland georganiseerd zijn, kun je erin vinden. Ze benadrukken dat alle geld - door de korte lijnen - rechtstreeks naar de weeskinderen in Congo gaat.

Stap voor stap breiden ze het project uit en weten er steeds meer mensen bij te betrekken. Zoals Marie zei: “God geeft iedereen een missie, maar waar die ligt moet je zelf op het spoor komen”. Mij dunkt dat Marie en Eric het spoor naar hun missie erg goed gevonden hebben!

De Stichting DIBA is een initiatief van Marie en Eric Fredriks met als doel het ondersteunen van weeskinderen en hun oma’s in de hoofdstad Kinshasa in Congo.

Lees verder op www.stichtingdiba.nl

Annemarieke Hollanders

Kondwa: wees blij!

Dagopvang voor weeskinderen uit Afrika en de Bernulphusparochie in Oosterbeek

“Can you help me?”, vroeg mevrouw Malik uit Zambia aan pastor Bärbel de Groot uit Oosterbeek. Mevrouw Malik stond op de stoep van de Bernulphuskerk, en belde daar aan. Ze was een paar dagen op bezoek in Nederland, bij haar schoonzoon, en dacht: ‘de kerk wil mij vast wel helpen. En tja, dat kun je toch niet zomaar voorbij laten gaan!’. Sinds die dag, in 2001, is er een bijzonder contact tussen de parochie in Oosterbeek en in Lusaka, Zambia. Gewoon, door die openhartige vraag van een vrouw op de stoep.

Geraakt door een verhaal

Bärbel de Groot vertelt hoe ze geraakt werd door het verhaal van mevrouw Malik. Een vrouw, weduwe geworden, die in Lusaka in contact komt met weeskinderen die niemand meer hebben, of bij familie wonen die het zelf al niet breed hebben. Samen met de parochie aldaar begint zij een dagopvang voor weeskinderen. Het huis wordt Kondwa genoemd, wat betekent: wees blij. En dat is dan ook precies wat zij wil doen: vreugde brengen in het leven van de kinderen.

De kracht en de moed van mevrouw Malik roepen bewogenheid op bij Bärbel. Zij maakt contact met een familie in Oosterbeek, die mevrouw Malik helpt met een gift. Als mevrouw Malik weer is vertrokken uit Nederland, probeert Bärbel ontwikkelingsorganisaties voor Kondwa te interesseren. Helaas zonder succes. Dan pakt de parochie in Oosterbeek het zelf op, en verbindt zich langdurig met het weeskinderenproject in Zambia.

‘Een lied voor Kondwa’ zongen Anne en Carine

vrijlijk op hun zelfgemaakte cd.

De parochie zet zich in

Veel mensen zetten zich in. De communicantjes zamelen geld in, op verschillende scholen worden sponsorlopen gehouden, er worden Afrikaanse kruisjes van palmladeren verkocht in de kerk. In 2005 komt mevrouw Malik nogmaals naar Nederland, en is te gast bij de Bernulphusparochie. Enthousiast vertelt ze over de kinderen in Zambia en over de vele goede en minder goede dingen die zij in haar werk tegenkomt. Ze is blij en dankbaar met het contact met de mensen in Oosterbeek: de vriendelijkheid van de parochianen en de steun, zowel financieel als moreel.

Het opvanghuis

‘Kondwa’ voor

kinderen in Lusaka

te Zambia.

Heel bijzonder is de inzet van drie jonge meisjes van 12 jaar, die met elkaar ‘World way’ hebben opgericht. Zij vroegen bij de gemeente een plek om een kraampje neer te zetten en haalden € 600,- op voor het goede doel! Anne en Carine hebben daarnaast ook nog via de stichting Opkikker een cd opgenomen voor Kondwa, met een zelf geschreven en gezongen lied, dat lekker swingt. Ook de opbrengst van de verkoop hiervan gaat naar Kondwa.

Openheid voor mensen in nood

“Het gaat niet alleen om het geld geven, maar juist het directe contact is zo bijzonder”, zegt Hanny Otten, lid van de pastoraatsgroep in Oosterbeek. “Mensen komen letterlijk in beweging voor elkaar, en geven zo het geloof handen en voeten”. Soms is dat nog wel lastig, vooral waar het je naaste burens betreft, maar met verre burens gaat dat al makkelijker. Toch ontstaan er dankzij dit project ook onderling bijzondere ontmoetingen, die

zonder de verbondenheid met Kondwa niet zouden gebeuren. “Het maakt je oog en oor open voor mensen op je pad in nood”, zegt Bärbel de Groot. “Met mensen samen optrekken, dat doet iets met je”.

De parochie in Oosterbeek is van plan nog heel lang verbonden te blijven met mevrouw Malik en het opvanghuis Kondwa in Zambia. “Ik ben geweldig trots op alle mensen, groot en klein, zowel binnen als buiten de parochie, die zo hard hebben meegeholpen om dit resultaat te bereiken”, zegt Hanny Otten. Het

geloof, het samen vieren van de eucharistie, het kan niet zonder ook echt samen te delen. Ite missa est: daartoe wordt de parochie steeds weer uitgedaagd. “Iemand die bij je op de stoep staat, daar doe je de deur toch voor open?”

“Iemand die bij je

op de stoep staat,

daar doe je de deur

toch voor open?”

Nelleke Serrarens Wijngaards

Het Maatjesproject in Zevenaar

Naar persoonlijke maat een maatje zijn voor de ander

Ruim twee jaar geleden is er vanuit de Caritas in Zevenaar gestart met het Maatjesproject. Het project wordt gedragen door een groep van drie vrijwilligers en pastor Sabine Nijland. Vanuit het Caritaswerk - zo geeft Sabine aan - zag men dat onder de vraag om financiële hulp (bijvoorbeeld bij een kapotte wasmachine) nogal eens een veel breder probleem lag. Vaak is er sprake van schuldenproblematiek, waarbij vooral de vaste lasten problemen met zich meebrengen. Duidelijk is dat dit vraagt om een meer structurele aanpak, waarbij niet alleen financieel de zaak wordt bekeken, maar ook psychische en sociale gevolgen aandacht krijgen.

Hulp bieden vanuit een sociaal netwerk

Origineel aan dit project is dat de leden van de groep (nu vier, maar er is dringend behoefte aan uitbreiding) een sociale kaart van hulpverlenende instanties in Zevenaar zijn gaan maken. Ze zijn in gesprek gegaan met het Maatschappelijk Werk, de sociale dienst, de schuldhulpverlening, de thuiszorg, de woningbouwcorporatie, et cetera. Ze hebben zich als werkgroep gepresenteerd en uitgelegd dat zij bereid zijn als maatje met mensen op te lopen. Een stukje begeleiding op langere termijn. Iemand die op huisbezoek komt en bereid is samen naar de financiële situatie te kijken. Een stukje ordening en overzicht aanbrengen. En dan samen in contact treden met of verwijzen naar instanties om zo tot een oplossing te komen. Zo heeft men een netwerk van contacten weten op te zetten waardoor men elkaar sneller en beter kan bereiken.

Aanvankelijk leek de woningbouwvereniging wat sceptisch tegenover de rol van de kerk. Maar nu zijn ze daar heel positief over en worden de kerkmensen over een probleem-situatie al in een vroeg stadium ingeseind. Een voorbeeld: iemand die plotseling werkloos wordt, moet vaak drie maanden op een uitkering wachten. Maar in die tijd moeten alle vaste lasten wel betaald worden en dat kan mensen lelijk in de problemen brengen. In zo'n situatie kan er door het Maatjesproject voor een overbrugging gezorgd worden, waarvoor bijvoorbeeld huisuitzetting voorkomen wordt. Uiteindelijk blijkt dit voor meerdere partijen een win-win-situatie te zijn. Op de eerste plaats voor de mensen zelf, maar ook de woningbouwcorporatie en de energieleveranciers zijn er mee gebaat.

Je bent maatje voor een langere tijd

Het Maatjesproject is heel arbeidsintensief, vooral omdat men naast de financiële problemen ook naar de psychische, sociale en gezondheidskanten wil kijken. Men wil drempels verlagen, want mensen hebben vaak geen overzicht meer. "De samenleving is een HBO-samenleving geworden, die voor nogal wat mensen te gecompliceerd is!", zo zegt pastor Sabine. De mensen van de werkgroep drijft, dat zij mensen willen helpen aan hun eigenwaarde te bouwen en de zin in het leven terug te vinden. Men laten voelen dat ze er toe doen. Ze weer perspectief helpen vinden. Vanuit hun christen zijn willen zij daar zijn, waar mensen tot 'hopeloze gevallen' benoemd worden. Deze

mensen laten weten: 'jij telt mee'. Eigenlijk gaat het ten diepste om menselijke waardigheid. Pastor Nijland geeft aan veel bewondering te hebben voor de leden van de werkgroep 'het maatjes project'. "Het zijn heel bijzondere mensen die zich totaal inzetten. Dat kan ook betekenen meegaan naar het politiebureau, naar de rechtbank. En het vraagt nogal wat psychologisch inzicht. Het blijft een hele uitdaging om mensen maanden, soms zelfs jarenlang te begeleiden. Het betekent ook dat van de mensen zelf bereidheid gevraagd wordt. Zelf leren verantwoordelijkheid te dragen en financieel goed op te letten, leren omgaan met hun eigen portemonnee, weer initiatieven te nemen."

Gemiddeld genomen hebben de werkgroepsleden tien mensen in begeleiding. Belangrijk voor ieder van hen is ook dat je leert een grens te trekken. Naast alle bewogenheid en betrokkenheid moet je ook los kunnen laten. Daarom komt de groep een keer per maand bij elkaar om de verschillende situaties te bespreken. Maar ook een stukje interview: 'Hoe sta je er in? Weet je je eigen grenzen in acht te nemen?'. Want: 'gedrevenheid kan ook een valkuil zijn!'.

Het is mooi om te zien hoe het Maatjesproject in twee en een half jaar tijd echt goed van de grond is gekomen. Er wordt steeds meer een beroep op gedaan zoals bijvoorbeeld door het maatschappelijk werk en de schuldhulpverlening. Het project is meer bekend geworden en betrouwbaar gebleken.

Op de vraag hoe de ervaringen van het Maatjesproject haar geraakt hebben zegt Sabine: "met name de schokkende bewustwording dat onze rijke samenleving zoveel armoede kent. De enorme machteloosheid die mensen ervaren wanneer ze tegen zoveel regelgeving aanlopen, dat raakt me diep". Positief is zij getroffen door de geweldige inzet

van de leden van de groep. Zij zegt: "in de diaconie doen mensen dit niet om zichzelf, het gaat hun echt om de ander. Vaak werken ze in het verborgene". Belangrijk vindt zij ook dat de kerk een kritisch geluid laat horen naar de gemeentelijke en rijksoverheid. Het belang van die bewustwording geldt ook voor de eigen achterban. Daarom schrijft de groep regelmatig een stukje in het parochieblad. Het Maatjesproject: een indrukwekkend initiatief, met veel inzet en trouw gedragen door mensen die opkomen voor mensen in nood. Omdat ieder mens telt.

Pastor Sabine Nijland,
één van de initiatiefnemers
van het Maatjesproject.

Gerard Groener

Kinderen aan het werk in de uitgebreide school in Bolivia.

Bouwen aan jezelf door te bouwen voor een ander...

Jongerenproject parochie Heino

“Ik krijg kippenvel als ik er weer aan denk”, zegt Els als we haar verslagboek doorbladeren. Samen met zo’n 35 jongeren ging zij naar San Julian in het Boliviaanse binnenland om er enkele klaslokalen bij te bouwen, zodat er meer kinderen naar school kunnen. “Iedereen was uitgelopen. De welkomstceremonie duurde wel drie uur. Ze verwachten zoveel van je! Best griezelig.” Trots toont Els het door haar ontworpen logo van *World-Servants* dat nu op de school prijkt.

Hulp van World Servants

Aan zo’n uitzending gaat natuurlijk heel wat vooraf. Ik praat erover met Theo Offenberg en Ans Stegeman van de werkgroep Kerk en Samenleving (Kesa) van de parochie Heino en met twee jonge meiden: Els die in 2005 naar Bolivia ging en Loes die zich voorbereidt op de

bouw van drie klaslokalen in Zambia.

De gewone werkwijze van de werkgroep Kesa is het peilen van mogelijkheden voor en door parochianen om anderen van dienst te zijn. Als een project eenmaal loopt, gaat de betreffende groep zelfstandig verder. Deze zomer gaan er weer zeven meiden uit Heino en één jongen. Het eerste project was in 2002. Om jongeren in contact te laten komen met parochie en diaconale activiteiten, hebben ze de organisatie *World-Servants* ingeschakeld om een presentatie te doen. Er kwamen 30 jongeren en er zijn het eerste jaar acht mensen uitgezonden. *World-Servants* organiseert uitzendprojecten in verschillende ontwikkelingslanden voor jongeren van 16 tot 23 jaar, onder het motto ‘Bouwen aan jezelf door te bouwen voor een ander’. De folders en projecten van *World-Servants* zien er professioneel uit. Voor 2007

zijn er 23 projecten: Bolivia, Brazilië, Dominicaanse Republiek, Ecuador, Ghana, Haïti, India, Jamaica, Malawi, Oekraïne en Zambia. De jongeren gaan met 35 anderen. De bouwactiviteit is het belangrijkste, maar ook is er een programma voor ontmoeting met de plaatselijke bevolking: men draait mee in een kliniek, eet of overnacht bij een familie en altijd organiseren de jongeren een activiteit voor de kinderen ter plaatse. De dag wordt geopend met gebed, gesprekken en uitwisseling. Bij het afscheid krijgt iedereen een boekje waar alle groepsleden iets bemoedigends hebben ingeschreven. Els kan er nog enthousiast over vertellen.

Eigen activiteiten

Van deze organisatie heeft men in Heino dankbaar gebruik gemaakt. Blijft er dan nog veel te doen over? Nou en of! Het begint met acties om geld te krijgen, want de jongeren betalen zelf hun uitzending: meestal € 2.000, behalve voor Oekraïne: € 1.000. Uit eigen zak dragen de jongeren 20% bij, met klamboe, inentingen en andere spullen erbij altijd

nog € 400 à € 600. De acties die worden gedaan voor de geldwerving zijn: kerstkaartenactie, rommelmarkt, stand op het dorpsfeest, wandeltochten, statiegeldactie, potgrond actie, enzovoort. Het verplichte voorbereidingsweekend van alle 600-700 deelnemers is altijd heel leuk. Loes verheugt zich al op het weekend. Haar groep gaat drie schoollokalen bouwen. Het kinderwerk bereid je al voor in Nederland. Bij Els was dit het verhaal met de Ark van Noach. “Je vertelt het verhaal en maakt knutselwerkjes en spelletjes voor misschien wel 200 kinderen.”

Dan komt het moment van vertrek. De parochie leeft sterk mee en organiseert een

‘uitzwaaidienst’ voor de jongeren, waarin ze vertellen wat ze gaan doen en waar ze (een beetje) bang voor zijn. Die viering wordt samen met de groep voorbereid. Als ze terugkomen is er een ‘inzwaaidienst’, waarin de jongeren hun ervaringen vertellen en een en ander laten zien.

Ervaringen opdoen

De jongeren doen hartverwarmende maar ook heel confronterende ervaringen op. Ze zijn onder de indruk van de saamhorigheid en van de gastvrijheid van mensen ginds. Els vertelt van het spannende bestaan van een gezin dat moet leven van een klein bakkerijtje. Je ziet ook het echte geloof van mensen, ook als ze dat heel anders uiten dan wij. Waar Els echt van schrok waren meisjes die al jong moeder waren, nota bene binnen een sekte gesticht door een Friesche dominee. Op één tegenvaller moet je jezelf wel voorbereiden (en je ouders ook): als je daar bent is er geen contact mogelijk; internet en mobiel werken niet. In noodgevallen kan er contact zijn via de organisatie.

Wat is belangrijk als andere parochies of groepen ook zoiets willen doen? Een kleine, energieke en enthousiaste groep van twee of drie mensen; tijdig contact opnemen met *World-*

Servants. Beginnen met goede afspraken, ook over het geld: als de fondsen onvoldoende zijn betalen de ouders bij. Het is de kunst samen met de jongeren en hun ouders goede acties op touw te zetten. Dat maakt ouders enthousiast en werkt aanstekelijk. Jongeren ontmoeten elkaar. Met sommige acties hielpen wel 35 jongeren mee.

En wat is voor de Kesa-groep diaconie? Theo geeft hun eigen taakopvatting: “Een groep van parochianen vóór parochianen, zodat die elkaar en vooral anderen van dienst zijn”.

“Ze verwachten zoveel van je!

Best griezelig.”

Hub Crijns

Pastoraal Café Nieuwegein

“Het is een activiteit voor mensen die anders tussen wal en schip vallen.”

Hans Oldenhof is pastor in de Tabor parochie in Nieuwegein en Anne-Mieke van der Plaat predikant van de Protestantse Gemeente De Rank in Nieuwegein-Zuid. Hans vertelt dat de leden van het Pastoresconvent van Nieuwegein in 2003 een aantal malen gesproken hebben over de gevolgen van het nieuwe beleid van decentralisering in de geestelijke gezondheidszorg. Wat betekent het als patiënten uit de grote instellingen komen en in de wijken gaan wonen? Vallen ze dan voor de kerken tussen wal en schip?

Stevig voorbereidingstraject gevolgd

In 2004 stelde de Raad van Kerken in Nieuwegein een werkgroep Psychiatrie en de Kerken in. “We hebben gesproken over een goed aanbod voor mensen met een psychiatrische aandoening. We kwamen er in de werkgroep niet goed uit. We dachten aan een project met een huisbezoekende pastor. Een werker van het maatschappelijk activeringswerk (MA) van de provinciale werkgroep ‘Ruimte voor Anderszijn’ maakte duidelijk dat daar moeilijk geld voor te krijgen is. Je moet eerst de behoefte aan pastoraat aantonen. Toen kregen we contact met de Vriendendienst. Dat is een maatjesproject psychiatrie in Nieuwegein. Zo werd de band met de ‘doelgroep’ sterker. Toen Anne-Mieke erbij kwam ontstond er een stroomversnelling in de plannen.” Tijdens haar recente studieverlof heeft Anne-Mieke een pastorale training en stage gevolgd in Amersfoort in een psychiatrische instelling. Daar ontstond de motivatie en het plan voor een viering met psychiatrische mensen. “We kunnen vanuit onze liturgische traditie

tegemoet komen aan de behoefte aan structuur, rust, bekendheid en vertrouwen, waar mensen om vragen. Bovendien hebben we in de Emmauskerk een mooie ruimte, die een fijne rustige sfeer oproept. Bij het maken van de plannen kregen we versterking van een stagiair van de theologische opleiding Windesheim en een kleine subsidie. Na het maken van concrete plannen en folders zijn we in oktober vorig jaar gestart.”

Het Café gaat open

De pastores glimlachen bij de herinnering. Anne-Mieke: “Zo’n start is een avontuur. We beginnen nu elke eerste maandag van de maand om 14.00 uur met koffie en thee en ontmoeting. Daarna gaan we de gebedsruimte van de kerk in. Je daalt letterlijk af in die ruimte. Daar is een viering van ongeveer een uur met een tekst, gesprek, stilte, gebed en muziek. Ook worden er kaarsen aangestoken. Na afloop is er de uitloop. We krijgen vanaf het begin goede reacties. Het is een fijne sfeervolle plek, die veiligheid biedt. Mensen kennen

elkaar en kunnen in de viering zijn wie ze zijn. De laatste keer was er het verzoek om een zegen te geven. De stagiair biedt de optie voor verdere gesprekken aan en onderhoudt de contacten met de mensen.”

De viering in het Stiltecentrum kent elke keer een thema. Hans geeft aan dat de twee pastores en de stagiair alle drie aanwezig zijn, maar om de beurt voorgaan. “In de ruimte zijn de kaarsen aangestoken, ook in de nissen. Het thema wordt ingeleid. Er is muziek en stilte. Dan volgt een gesprek over het thema. We bidden: samen of vanuit de deelnemers. Er is muziek bij de afsluiting. We merken dat de mensen er anders uitgaan dan ze binnen zijn gekomen: rustiger, meer ontspannen. Ze hebben troost gevonden.”

Volgens Hans is die ruimte voor religie van belang. “Ik ben zelf eens overspannen geweest. Ik kreeg hulp van professionals, maar had ook gesprekken met een pastor. Daar heb ik ervaren hoe belangrijk het is om spiritueel je goede spoor op te zoeken. Bij de reguliere hulpverlening is nooit plek voor religie. Hier krijgt juist dat element ruimte. Het geeft bij de mensen lotsverbondenheid. Er is geen schaamte voor elkaar. De bede kan persoonlijk zijn. Ieder vertelt wat ie kwijt wil.”

Waarom is het Pastoraal Café diaconaal?

Hans ziet het diaconale “in het element van ruimte geven voor ontmoeting en gebed op het niveau van de deelnemers, wat in een gewone kerkdienst niet te vinden is. Het is een activiteit voor mensen die anders tussen wal en schip vallen. Wij reiken vanuit de kerk naar buiten toe en bieden mensen die aan de rand van de kerk staan letterlijk en figuurlijk ruimte aan; iets waaraan zij behoefte hebben: hulp bij het zoeken van een innerlijk houvast. Dat is diaconaal. Zo zijn we kerk in deze samenleving. Juist dit pionieren aan de grenzen van de kerk brengt mij op het spoor van de Geest. Daarin herken ik echtheid en mensen herkennen dat spoor weer in mij. Ik vind het erg verrijkend.” Recent hield Anne-Mieke een lezing over ‘Wat maakte het vroege christendom aantrekkelijk?’. “Dat was het sociale gevoel, de hulp aan elkaar en de omgeving, het gelijk zijn als volgeling van Jezus. Willen wij nu als kerk in deze tijd aantrekkelijk zijn, dan moeten we die kern laten zien. Voor deze mensen en hun familie is het Pastoraal Café het aantrekkelijke. Het is een vrije activiteit, die tot niets verplicht, zonder behandelplannen. Dat spreekt aan. Ook de professionals in de hulpverlening zien dat in. Ze verspreiden onze folders en verwijzen naar deze activiteit.”

Bezoekers van het

Pastoraal Café aan de koffie,

voorafgaand aan het gesprek

en de viering in het Stilte-

centrum van de Emmauskerk.

Nelleke Serrarens Wijngaards

Het Meester Geertshuis in Deventer

Mensen helpen in hun kracht te gaan staan

“Mensen helpen is een ding, maar bevorderen dat ze in hun kracht gaan staan is het tweede ding.” Dat is een van de doelen die de oprichters van het Meester Geertshuis drijft. Zo vertelt Ronald Dashorst, diaken en één van de vurige pleitbezorgers van het Meester Geertshuis. Het gaat om de opzet van een nieuw oecumenisch diaconaal centrum in Deventer.

Op weg naar een diaconaal centrum

Al sinds de jaren '80 werken vijf kerken daar samen in het inloophuis De Vijf. Aanvankelijk opgezet als pastorale winkel is het in de loop naar jaren vooral een opvanghuis voor ex-psychiatrische patiënten geworden. Bij de opzet van het nieuwe centrum wil men deze doelgroep zeker behouden, maar zich ook richten op andere doelgroepen.

Daarom heeft men een initiatiefgroep opgericht die is gaan brainstormen over de missie van zo'n centrum. Dat is heel grondig gebeurd, men heeft er meer dan twee jaar aan gewerkt. Het is een boeiende samenwerking gebleken, waarbij de verschillen tussen de diverse kerken wegvallen en men zich vindt in een gezamenlijk gedeelde christelijke spiritualiteit. Bijzonder is dat men zich willen laten leiden door Geert Grote, in de 14^e eeuw in Deventer grondlegger van de Moderne Devotie. Dit was een innerlijke vernieuwingsbeweging die een balans wilde vinden tussen persoonlijke spiritualiteit en dienst aan mens, God en maatschappij.

Dit ideaal blijkt ook nu mensen te enthousiasmeren. Zo waren mensen uit het bedrijfsleven, geraakt door deze spiritualiteit, graag bereid in het bestuur plaats te nemen. Bij de wijding van Ronald Dashorst tot diaken werden mensen ook enthousiast om als vrijwilliger in de diaconie te gaan werken en hebben hun steun al toegezegd.

“Enthousiasmeren tot

betrokkenheid

en solidariteit,

dat willen we graag.”

Doelstelling

Het nieuwe diaconale centrum heeft als doel de opbouw van een levendige en solidaire gemeenschap. Enerzijds wil men als bondgenoot optrekken met vluchtelingen, mensen in armoede (ook geestelijk), psychiatrische patiënten en anderen. Mensen helpen in

hun kracht te gaan staan, dat is de drijfveer. Daarbij is ook belangrijk de signaleringsfunctie naar gemeente en kerken toe: nood onder de aandacht brengen en mensen wier stem niet gehoord wordt, aan het woord laten komen. Anderzijds wil men de kracht van de vrijwilligers in hun spiritualiteit en sociale betrokkenheid vergroten.

Concreet staat de initiatiefnemers voor ogen:

- inloop met een kopje koffie en een luisterend oor;
- een diaconaal spreekuur (hulp, advies en verwijzing);
- vergaderplek voor diaconale groepen en initiatieven;
- aanspreekpunt voor de gemeente zijn;
- het geven van lezingen op het gebied van spiritualiteit en diaconie;
- wellicht ook huiswerkbegeleiding.

Contacten zijn er al met de Stichting Welzijn Ouderen, het Platform tegen armoede, het Leger des Heils, Vluchtelingenwerk, de Voedselbank e.a.. Uit alles blijkt dat men niet over één nacht ijs is gegaan, maar het hele initiatief goed heeft doordacht en grondig uitgewerkt.

Men heeft zich laten raden door soortgelijke initiatieven als 'de Herberg' in Apeldoorn en het project 'Stem in de stad' in Haarlem. Zo maakte bijvoorbeeld veel indruk hoe men daar met veel enthousiasme zich inzet voor hun medemensen, in een relatie van wederkerigheid. Het respect voor de waardigheid van de ander is over en weer uitgangspunt. Ook laat men helder de christelijke spiritualiteit als bron van handelen zien.

Enthousiasme is in Deventer volop aanwezig

Er is al hard gewerkt in de voorbereidingsperiode, de benoeming van een coördinator is bijna rond, de vrijwilligers van 'De Vijf' willen verder meewerken, nieuwe vrijwilligers geven zich al op. Het wachten is alleen nog op het definitieve pand. Een paar panden in of bij de binnenstad van Deventer heeft men op het oog. Men hoopt op zeer korte termijn de knoop door te kunnen hakken en samen aan het werk te kunnen gaan.

*Diaken Ronald Dashorst,
één van de initiatiefnemers
van het Meester Geertshuis.*

De spiritualiteit van Geert Grote lijkt in Deventer ook na 600 jaar nog springlevend en is ook nu in staat mensen te enthousiasmeren tot betrokkenheid en solidariteit. Dat blijkt wel uit de inzet en het doorzettingsvermogen van de oprichters en medewerkers van het Meester Geertshuis.

Hub Crijs

Kerstpakketten actie Pax Christiparochie Lelystad

“Je raakt aan het hart van de kerstbeleving.”

Hoe kunnen we bereiken dat in de Kersttijd iedereen een beetje gelukkig is?
Het antwoord is voor de werkgroep Kerk en Samenleving van
de Pax Christiparochie in Lelystad de jaarlijkse kerstpakketten actie.

Begonnen op initiatief van pastor Marie José Dusseldorp en Ben ten Hag is de actie al zeven jaar onderweg. Voorzitter van de werkgroep en huidige coördinator van de kerstpakketten actie Wim Vrijsen legt uit:

“Het gaat om de medemens, de kwetsbaren, de eenzamen concreet te laten voelen dat we iets voor hen willen betekenen met Kerstmis. Ook om mensen, die een moeilijke tijd hebben gehad, die rouwen, die ziek zijn, die even in de put zitten.”

De hele werkgroep v.l.n.r.: Emmy Waisfisch-Kaizer,

Wim Vrijsen, Annemiek Ester, Pieter Snoeks,

Ria Windt, Henk Revenberg en Stef Gillaars.

Geven en doorgeven

Op Henk na, is de hele Werkgroep bijeen voor het gesprek. Wim is de drijvende kracht van dit project. “We vragen aan parochianen, die van hun bedrijven een kerstpakket ontvangen, dat af te staan. Daartoe zetten we in ons parochieblad *Gesprek* meerdere keren een oproep. Mensen kunnen de actie ook met donaties ondersteunen. Of ze brengen een tas met boodschappen. Of ze geven non-food spullen uit hun kerstpakket. Het gaat er om, dat de parochianen iets geven, dat wij kunnen doorgeven.” Wim noemt het resultaat: “We hebben zo’n dertig kerstpakketten ontvangen en 20 pakketten bijgemaakt. Een collecte tijdens een middag van de Katholieke Bond voor ouderen, een collecte in de kerk en 20 donaties hebben een bedrag van bijna 600 euro opgeleverd. Daarvan kunnen we dan onze aanvullende boodschappen doen en de nodige fruitmandjes en kerstbroden aanschaffen voor de attenties.” Wim gaat in op hoe de werkgroep aan zijn

contacten komt. “We vragen zes weken voor Kerstmis aan een aantal sleutelfiguren in de parochie ons adressen door te geven. Dat zijn de pastores, de inloophuizen, het vluchtelingenwerk, de ziekenbezoekgroep, seniorenpastoraat, persoonlijk pastoraat en KBO (ouderenbonden). Die adressen stemmen we af en vragen na wie de ontvangers zijn: een gezin, met of zonder kinderen, een alleenstaande, een oudere. Dat geeft ons aanknopingspunten voor het samenstellen van de pakketten. We hebben tot nu toe aan alle opgegeven adressen kunnen voldoen. Het afgelopen jaar zijn dat 150 adressen geweest.”

De kerstpakketten worden vlak voor Kerstmis per fiets of per auto gebracht door de hele werkgroep, aangevuld met een achttal altijd klaar staande vrijwilligers uit de parochie. Riet, actief in de werkgroep Persoonlijk Pastoraat, biedt elk jaar ondersteuning met de inzameling en samenstelling van de pakketten.

Diaconie maakt het hart van de parochie zichtbaar

Volgens Annemiek gaat het om een concreet stukje hulpverlening. “Gezinnen ontvangen een groot boodschappenpakket met lekkere dingen erbij, aangevuld met non food artikelen. Dat proberen we dus goed te verdelen. We letten ook op wie de ontvangers zijn en passen daarop aan. Kerstbroden zijn een goed cadeau, omdat je dat kan invriezen en naar behoefte kan ontdooien.” Fruitmandjes worden aan mensen gegeven, die bepaalde diëten moeten volgen.

De reacties zijn mooi, zowel bij de gevers als van de ontvangers. Emmy haalt het voorbeeld aan van een oudere mevrouw, die het zo fijn vond dat iemand aan haar dacht, terwijl de kinderen dat niet gedaan hadden. Pieter vertelt hoe hij naar aanleiding van het brengen van het pakket aan de praat raakte met een weduwe,

wiens man juist was overleden. Zij voelde de eenheid van de parochie. Ria: “Mensen zijn al kwetsbaar en in die donkere dagen rond Kerstmis extra gevoelig. Zo’n kerstpakket is dan een fijn gebaar, iets extra’s.”

Stef vertelt dat kerk-zijn niet alleen bestaat uit liturgie. “Met deze actie kun je laten zien dat je christelijk bezig bent, als parochie een gezicht naar buiten toe hebt. Christus was de eerste diaken en die volgen wij na.” Emmy beaamt dit van harte. “Uit de reacties blijkt wat dit gebaar mensen doet. Het is kerk-zijn naar mensen toe, die een steuntje in de rug nodig hebben.” Pieter geeft aan, dat “breken en delen niet alleen liturgisch bedoeld is. Het geloof moet ook handen en voeten krijgen in de praktijk. Als kerk alleen maar liturgie is, dan kunnen we over een tijdje de tent sluiten.”

Wim vertelt hoe hij vorig jaar op kerstavond nog acht kerstpakketten werden binnengebracht bij de werkgroep. “Op Kerstmorgen hebben we die nog weggebracht naar acht adressen. Een ervan was een gezin met vier kleine kinderen. Bij het aanbellen schiet de moeder naar boven en vraagt van bovenaf van uit het raam wie er is. ‘Ik kom een kerstpakket brengen op contact van pater Ben.’ Dan is moeder snel beneden, gaat de deur open en is het feest bij al die kinderkopjes. Je ziet eerst die angst en het vluchten als een vreemde aan de deur is, en dan die blijdschap en hartelijkheid. Het zegt ook iets over de hardheid in onze samenleving. Ik voelde me zelf die ochtend de kerstman. Je merkt de diepere zin, krijgt daar direct iets van mee.”

Elk jaar vindt Ria in de kerstpakketten actie het hart van de kerstbeleving. “Daar kan iets anders niet tegenop. Het is diaconale spiritualiteit ontwikkelen bij onszelf en die uitdragen naar anderen. En je hebt concreet contact met mensen. Je praat weer even bij, hernieuwt sociale relaties. Je hoort de stand van zaken weer.”

Annemarieke Hollanders

Solidariteitsfonds Montferland

“We helpen snel, en zonder aanzien des persoons.”

Een fonds voor mensen in acute financiële nood: vanzelfsprekend bestaat dat in een kerkgemeenschap. Of toch niet? “Ik had geen idee dat er zoveel armoede bestond”, zegt Hans Valkenburg, ambtelijk ondersteuner van het noodfonds.

Sinds enige tijd is Hans Valkenburg betrokken bij het dagelijks bestuur en krijgt regelmatig aanvragen binnen voor ondersteuning. Hoewel armoede meestal niet zichtbaar is aan de buitenkant, komt het vaker voor dan hij dacht. Dat er mensen zijn die nauwelijks kunnen rondkomen, mensen met schulden, vluchtelingen die op zichzelf zijn aangewezen... eigenlijk zou het niet moeten gebeuren. Maar gelukkig is het noodfonds er nog.

Een lange geschiedenis

Eigenlijk bestaat het fonds al heel lang: in 1989 werd in de gemeente Didam het noodfonds opgericht, waarin de caritasinstellingen van de parochies in Didam, de diaconie van de Hervormd-Gereformeerde kerkgemeente, en de gemeente Didam gezamenlijk participeerden. De gemeente Didam betaalde een bedrag per inwoner, de kerken betaalden datzelfde bedrag voor elk kerklid. En zo ontstond er een aardig gevuld potje, waaruit noodhulp kon worden gegeven.

In 2005 werd de gemeente Didam samengevoegd met de gemeente Bergh, en vormde de gemeente Montferland. Een logisch gevolg was dat ook de Parochiële Caritas Instellingen (PCI'en) van de parochies én een aantal diaconieën van protestantse gemeenten uit de

gemeente Bergh mee gingen doen. Door het vaste bedrag van € 0,20 per inwoner/kerklid is er nu een jaarlijks bedrag ontstaan van ruim € 14.000 waarmee veel mensen geholpen kunnen worden.

Het is bijzonder dat de gemeente zelf participeert in een noodfonds voor haar inwoners. Hiermee erkent zij, dat er ondanks alle goede sociale wetten en regels toch nog mensen buiten de boot vallen. “We hebben een goede samenwerking met de wethouder van sociale zaken, zodat heel snel kan worden doorverwezen, of de juiste hulp kan worden gegeven.” Hans Valkenburg is zelf vanuit de gemeente aangewezen als ambtelijk ondersteuner van het fonds. Daardoor is er altijd iemand die de netwerken binnen de gemeenten goed weet aan te spreken en de juiste wegen weet te bewandelen. Als iemand zo kan worden doorverwezen naar andere instanties, of geholpen kan worden met de juiste formulieren voor uitkeringen of bijzondere bijstand, dan is een bijdrage uit het noodfonds niet nodig.

Je bekend maken en bekend zijn

Het dagelijks bestuur heeft veel moeite gedaan om bekendheid te geven aan het fonds. “We hebben in kranten verteld over het fonds, en folders gemaakt. Ook hebben we bij maat-

Het Algemeen Bestuur van het

Solidariteitsfonds op de bres voor mensen in nood.

Op de achtergrond het Albertusgebouw

(voormalig RK Gasthuis) te Didam.

schappelijk werk, de gezinszorg, het vluchtelingenwerk en ook de stichting welzijn ouderen gevraagd om een keer aanwezig te zijn op een werkbespreking. Zo hadden we direct contact met de mensen op de werkvloer. Deze mensen kunnen de ogen en oren zijn van het noodfonds, en mensen naar ons doorverwijzen”. Ook de PCI'en, die naast het noodfonds bestaan, fungeren als ogen en oren en verwijzen vaak door: “Iedereen kent elkaar hier: daardoor is het gemakkelijk om dingen voor elkaar te krijgen. Ons kent ons!”

“De kracht van het fonds is dat er erg snel gewerkt kan worden, er worden nooit namen genoemd, anonimiteit en privacy staan voorop. Dat werkt drempelverlagend. Mensen kloppen daardoor makkelijker aan.”

Hans vertelt over twee minder begaafde mensen die met zware schuldproblemen te maken hadden. “Ongelofelijk dat die mensen niet begeleid worden!” Het noodfonds betaalt een deel van de schuld en vraagt de gemeente om de rest bij te springen. Verder zorgt het fonds voor een curator in de familiekring die vanaf nu de zaken bij zal houden. “Doordat we die schulden hebben betaald, konden die mensen een nieuwe start maken. Dat is heel fijn om te kunnen doen”. Ook vertelt Hans over een man, die thuiszorg kreeg, maar zich schaamde voor zijn vieze matras. Hoewel hiervoor een potje is bij de gemeente, heeft het noodfonds toch een nieuwe matras gekocht. Procedures bij de gemeente duren lang, en om de man zeven weken te laten wachten op zijn matras... Later heeft de gemeente alsnog het bedrag aan het fonds vergoed. En er was een vluchteling zonder inkomen, die wilde studeren, maar de reiskosten naar school niet kon betalen: het noodfonds sprong bij.

Hans vertelt het ene verhaal na het andere. Zo maar wat korte verhalen, die iets zeggen over de problemen waar de mensen van het noodfonds tegenaan lopen. “We helpen snel, en zonder aanzien des persoons. Het maakt niet uit wat iemand gelooft, of waar zij bij hoort, ieder mens telt. Bovendien werken we vanuit vertrouwen in de mensen die we tegenkomen. Dat maakt ons werk diaconaal.”

Het solidariteitsfonds is een bijzonder fonds, waardoor veel mensen een eindje op weg geholpen worden. Een fonds, dat door gemeente en parochies gezamenlijk gedragen wordt, als vangnet voor mensen in nood. Hans spreekt als hoop voor de toekomst uit, dat nog meer mensen het fonds weten te vinden, en op die manier “een duwtje in de rug” kunnen krijgen. Omdat ze eindelijk gehoord worden, eindelijk gezien. En dat is voor zowel de hulpvragers, als voor de hulpgevers, een mooie ervaring.

Ton Kremer

Stichting Opvang Asielzoekers in Nood Losser

In Gods hand

De ontvangst is allervriendelijkst. Namens de stichting wordt het woord gevoerd door de voorzitter Janny Meijer-Krol en vice-voorzitter pastor Bernard Reerink. Maroesjka Slegers, profielpastor voor diaconie is ook aanwezig.

Stichting Opvang Asielzoekers in Nood

De aanleiding voor de oprichting van de Stichting Opvang Asielzoekers in Nood in Losser was een echtpaar, dat in 2002 al acht jaar in Nederland was en dreigde op straat te worden gezet. "Het paar was uitgeprocedeerd. De gevolgde procedure is niet geheel en al rechtvaardig verlopen. De familie van het echtpaar woont al tientallen jaren met een verblijfsvergunning in Nederland. De vader van de betrokken

persoon was toen al in Nederland begraven. Je zet niet zomaar mensen uit een sloopwoning, die nadien nog drie jaar heeft leeg gestaan. De verontwaardiging was groot en toen is de stichting opgericht. Het voordeel van een stichting is dat schenkingen, gedaan aan een rechtspersoon, voor de schenker aftrekbaar zijn voor de belastingen. Je kunt je dan ook naar buiten toe beter profileren dan wanneer je werkt vanaf een platform. De stichting bestaat nu vijf jaar. Er waren toen al meerdere families waar voor werd gezorgd, maar nu was er concreet geld nodig om deze mensen noodopvang te kunnen bieden. Er kwam ook nog eens bij dat de gemeente Losser, in tegenstelling tot veel andere gemeenten, geen poot uitstak naar uitgeprocedeerde asielzoekers. De toenmalig CDA wethouder verklaarde desgevraagd: 'Ik ben wethouder en ik moet mij aan de wet houden'. 'Dat mag dan zo zijn', werd opgemerkt vanuit de stichting, 'maar dan komt de vraag: Wat staat hoger aangeschreven bij een Christelijk politicus: barmhartigheid en mededogen of je aan de wet houden?'"

Stevig vrijwilligerswerk

Er is een tijd geweest dat meer dan twintig mensen door de stichting 'letterlijk' in leven werden gehouden. Nu zijn dat er nog twaalf. "De rekeningen stapelen zich dan al snel op.

V.l.n.r.: Janny Meijer-Krol, voorzitter,

Maroesjka Slegers, profielpastor voor diaconie

en pastor Bernard Reerink, vice-voorzitter.

Energie nota's, boeken en andere kosten voor kinderen die naar school gaan. Kosten voor de gezondheidszorg die soms erg hoog kunnen oplopen, zeker wanneer je met iemand naar een ziekenhuis moet of een langdurige behandeling nodig heeft. Het betreft allemaal onverzekerden. Je moet dan op zoek naar medici die om niet willen helpen. Ze zijn gevonden en ze helpen nog steeds wat ze kunnen. Het is een voortdurend onderhandelen met woningbouw verenigingen, particuliere huisjesmelkers, verhuurders van vakantiehuisjes en stacaravans. Het is steeds weer zoeken naar oplossingen in het niets om mensen onder dak te krijgen. In december jl. werden enkele panden waarin

de mensen woonden gevorderd en dat terwijl er nog maar € 17,50 in kas was. Dan kun je alleen nog maar naar de hemel kijken en zeggen: 'Ik leg het in Gods hand'. Begin januari kwam de toezegging dat de mensen ergens anders onder dak konden worden gebracht en was er weer € 12.000 in kas." Waar het vandaan kwam, weet men niet.

Gedragen door velen

Er is zeer veel waardering voor de totale gemeenschap. Middenstanders bieden om niet voedingsmiddelen aan. Mensen die één minuut gratis mochten winkelen droegen hun buit aan de stichting af. In de beide Losserse parochies, de PKN gemeente in Overdinkel en Losser is elke maand structureel gecollecteerd. En dan nog al die andere goede, kleine en grootse gebaren. Ook dat van de weduwe met alleen AOW, die elke maand € 2,50 overmaakt en laat zien dat haar penningstok in deze zaak een groot goed is. Mensen die uit eigen zak forse bedragen hebben voorgesloten. Deze dingen geven aan hoe de gemeenschap bij het werk betrokken is. De stichting heeft in moeilijke

tijden zeer veel bemoediging en steun van bisdom en dekenaat mogen ervaren. Dit gaf weer voldoende moed en inspiratie om het werk voort te zetten.

Op weg naar het generaal pardon

Alle mensen die geholpen worden voldoen volgens het stichtingsbestuur aan de criteria voor het generaal pardon. Als dat pardon er

komt, dan hoopt de stichting een viering te houden waarin alle mensen die hebben geholpen worden bedankt. "Zij hebben mee geholpen aan het behoud van de waardigheid van mensen. Want mensen die niets meer hebben zijn hun hele waardigheid kwijt. Je

kunt met veel vreugde naar deze gemeenschap kijken, die er toch maar voor heeft gezorgd dat al deze mensen in leven zijn gebleven." De stichting is uitvoerder maar de gemeenschap heeft ze hiertoe in staat gesteld. "De gemeenschap gaf hiermee een duidelijk ander signaal af dan de toenmalige burgemeester en wethouder voor goed hielden. Zij predikten water en dronken wijn. Als je als politicus je inspiratie in het evangelie vindt, dan is het uitgesloten dat je onmenselijk mag handelen. Dat valt niet met het evangelie te rijmen. Op vier mei zeggen wij telkens: 'Nooit weer'. Als je dan naar het vluchtelingenbeleid van de afgelopen jaren kijkt vraag je je af wat de politiek heeft geleerd van de boodschap: 'Nooit weer'. Dan zie je dat de mensen weer groot onrecht wordt aangedaan. Mensen mag je niet zoveel jaren in onzekerheid houden. Voor kinderen is dat fnuikend voor hun verdere vorming. De gemeente keert nu langzaam maar zeker op haar schreden terug. Het leefgeld voor kinderen wordt nu naar de stichting overgemaakt die het dan weer aan de mensen uitbetaalt. Dit krijgt vast en zeker nog een vervolg tot het generaal pardon een feit is."

"Op vier mei

zeggen wij telkens:

'Nooit weer'."

Ton Kremer

Weekend 'Even bijtanken' Twente

“Het is een weekend van lotgenoten onder elkaar”

Het klinkt zo simpel, maar de werkelijkheid is anders.

Het is een project, waar aan mensen de mogelijkheid geboden wordt een paar dagen niet aan geld en andere sores te hoeven denken.

De eerste keer dat het project liep was in 1992 en vanaf 1995 tot nu is het elk jaar geweest. Dit jaar is het voor de veertiende keer georganiseerd. De organisatie valt onder de verantwoordelijkheid van de Stichting Arbeidspastoraat Twente. De projectgroep bestaat uit zes personen en de praktische organisatie is al die jaren in handen van Jan Mekelenkamp. Hij raakte als lid van de steungroep arbeidspastoraat hierbij betrokken.

Ontstaan en werkwijze

Het ontstaan van het project is te danken aan pastor Eef van Vilsteren, die jaren in het arbeidspastoraat in Twente werkzaam was. Hij kwam en werkte in veel fabrieken en bedrijven in Hengelo (Ov). De plaatselijke minimawerkgroepen gaven in hun pogen de uitkeringen op een aanvaardbaar peil te houden langzaamaan de strijd op. Mensen met een bijstandsuitkering, vaak vrouwen met een gebroken gezin, raakten hun sociale netwerken kwijt en verenzaamden. In een vergadering van de werkgroep De Arme Kant van Overijssel stelde Eef van Vilsteren voor eens iets te organiseren voor deze mensen die, zoals dat toen werd genoemd, aan de onderkant van de samenleving hingen. Dat iets, werd een geheel verzorgd

weekend voor mensen met thuis wonende kinderen, die van een uitkering moeten zien rond te komen. Sponsors en sympathisanten uit de fabrieken dragen bij in de kosten van dit jaarlijks terugkerende project. De eerste jaren werd in De Zwanenhof in Ambt-Delden overnacht en werden alle activiteiten van daaruit ondernomen. De accommodatie is daar geschikt voor 60 à 70 personen. Als gevolg van het toenemend aantal aanvragen moest worden uitgezien naar een andere, ruimere accommodatie. De laatste jaren wordt gebruik gemaakt van het klooster Frenswegen, net over de grens in Nordhorn, Duitsland. In 2006 konden hier 93 mensen gastvrij worden ontvangen. Dit jaar wordt weer van het klooster gebruik gemaakt. Omdat het een weekend is, waar voor de deelnemers geen kosten aan verbonden zijn, is het telkens weer een heel gevecht om de financiën rond te krijgen. Dit punt valt onder de verantwoordelijkheid van Eef van Vilsteren. Hij schrijft eventuele sponsors aan en daarnaast krijgen alle mensen die een abonnement hadden op het bulletin van het arbeidspastoraat een accept girokaart met een brief waarin om een bijdrage wordt gevraagd.

“Vorig jaar waren er 200 aanvragen.”

Organisator Jan Mekelenkamp,

de man van de lijsten.

De mensen die meedoen en het programma

De deelnemers, uit verschillende religies (christenen en moslims) worden voorgedragen door maatschappelijk werk, pastores, et cetera uit de regio. Mensen die voor de eerste keer worden voorgedragen krijgen zo mogelijk voorrang. Het aantal voordrachten neemt de laatste jaren sterk toe. Vorig jaar waren er 200 aanvragen. Hierdoor is een wachtlijst ontstaan. Deze mensen worden dit jaar benaderd om te zien of ze nog in aanmerking komen. Hiervan vallen soms mensen af en er komen weer nieuwe bij. Zo zijn drie lijsten ontstaan. Eén lijst met mensen die nog nooit mee zijn geweest, één wachtlijst en een lijst met mensen die graag nog een keer mee willen. Wanneer de situatie van die mensen niet verbeterd is, wordt na vijf jaar opnieuw bekeken of ze weer in aanmerking komen om mee te gaan. Er is een draaiboek voor het gehele weekend. Hierin staat het gehele programma. Vanaf het tijdstip van samenkomen op vrijdag tot en met het moment van vertrek op zondagmiddag. Soms komt het voor dat mensen om de een of andere reden niet komen opdagen. Dan wordt er zo snel mogelijk contact opgenomen met die mensen en gevraagd of ze alsnog kunnen

komen. Lukt dat niet dan is het zaak om de leeggevallen plaatsen met mensen op één van de wachtlijsten op te vullen. De avondprogramma's zijn een bingo avond met voor iedereen een prijs met aansluitend disco voor de jongeren en een spelletjesavond. De dagprogramma's bestaan uit een dag naar een attractiepark op zaterdag en op zondag een wandeltocht met extra activiteiten voor de kinderen. Het weekend wordt dan afgesloten met een barbeque waarna de dubbeldeksbus weer naar Hengelo vertrekt. In 2006 bestond de groep uit negen mannen, 35 vrouwen en 49 kinderen in de leeftijd variërend van 2 tot en met 18 jaar. Vrouwen met kinderen vormen de meerderheid. Dat is omdat deze gezinnen, gezien hun inkomen, echt nooit op vakantie kunnen. Mekelenkamp: “Het is een weekend van lotgenoten onder elkaar. In zo'n onbezorgd weekend zie je de mensen weer opbloeien. Ze trekken samen op en wisselen hun ervaringen uit. Het aantal deelnemende allochtonen, het afgelopen jaar meer dan 60 %, neemt de laatste jaren hand over hand toe. Die vrouwen hebben het echt moeilijk. Op zondag morgen is er ook een viering in de kapel. Na die viering is het druk bij Maria. Er worden kaarsjes bij Maria aangestoken en er wordt gehuild. Er zijn deelnemers die na zo'n weekend contact met elkaar zijn blijven houden. Wat je in zo'n weekend meemaakt motiveert om er mee door te blijven gaan.”

STICHTING ARBEIDSPASTORAAT TWENTE
KVK 08131050
PER ADRES DE FAZANT 120, 7609 BR ALMELO
POSTBANK 3731060 T.A.V. ARBEIDSPASTORAAT
O.V.V. 'ARME KANT VAN OVERIJSSSEL'

Hub Crijns

Parochieproject Ons Pardon Wageningen

“De bedreigde medemens bijstaan”

De parochie Sint Johannes de Doper-Verrijzenis des Heren in Wageningen is de afgelopen twee jaar betrokken geraakt bij de situatie van de asielzoekers. Tussen Wageningen, Bennekom en Renkum in staat een groot AZC (Asielzoekerscentrum). Twee jaar geleden is de Stichting Ons Pardon Wageningen opgericht

ten behoeve van de zo genoemde ‘oude wetters’ (asielzoekers die vóór april 2001 een aanvraag voor verblijfsvergunning hebben ingediend). De organisatoren, waaronder de Raad van Kerken in Wageningen, willen met dit concrete initiatief ‘oude wetters’ noodopvang bieden, alsook leefgeld, mogelijkheden voor werkervaring alsmede persoonlijke begeleiding via een maatjessysteem. Het initiatief, Ons Pardon genoemd, is opgezet voor een beperkte periode tot eind 2007 als een overbrugging, in de verwachting dat de publieke opinie en het politiek draagvlak zo zullen veranderen, dat er een generaal pardon gaat komen.

Spannend hoe de parochie betrokken is geworden

Hans Lammers, pastor met diaconaal profiel, en Marja Ogink, lid van de pastoraatsgroep en voorzitter van het diaconaal beraad, zijn de initiatiefnemers van het parochieproject. Hans geeft aan, dat het in Wageningen om een groep van ongeveer 150 mensen gaat, waaronder veel kinderen. De initiatiefnemers hebben een

ambitieuze plan opgezet voor opvang gedurende twee jaar, en daarna de ledenkerken van de Raad benaderd met een Verklaring en een verzoek om steun in de vorm van draagvlak, geld, menskracht en wegen tot opvang. “We hebben in het diaconale beraad besloten mee te doen. Niet alleen om materiële opvang te geven,

maar om daadwerkelijk mee te werken om deze mensen de regie over hun leven terug te geven. Afwachten, niets doen, geen perspectief hebben, werkt desastreus. Het project geeft mogelijkheden om de mensen voor

te bereiden op een leven in Nederland.”

De eerste stap is het gesprek met het eigen parochiebestuur geworden. Hans vertelt hoe moeizaam dat gesprek liep. “Er leefden grote vragen. Moet de kerk zich met de politiek bemoeien? Is het niet illegaal om die noodopvang te regelen? Kunnen we als parochiebestuur wel die Verklaring mee ondertekenen als er in de parochie voor- en tegenstanders zijn? Geven we die mensen geen valse hoop?” Marja: “We kwamen er ook niet in een keer uit. Het bestuur neigde eerst naar ‘nee’, terwijl het diaconaal beraad wilde meedoen”. Hans vervolgt: “Vooraf over de politieke lading en welk perspectief je opent is intensief gesproken. Uiteindelijk formuleerden we als doel: zelfs als er geen generaal pardon komt, dan nog is het belangrijk dat deze mensen in die twee jaar een menswaardig leven leiden. De vraag tot meedoen is omgevormd

“De steun van Kardinaal Simonis betekende heel veel voor asielzoekers, vrijwilligers en parochianen.”

tot een project: ‘Hoe gaan we in de parochie om met zo’n gevoelig maatschappelijk thema en welke rol kunnen we aan?’. Welke motivatie hebben we en welke grenzen?”

Meedoen naar buiten en naar binnen toe

De gesprekken in het bestuur zijn teruggegeven aan de initiatiefnemers. Daar bleek dat de vragen van het parochiebestuur ook leefden in andere kerken. Dat leidde tot onderlinge herkenning en tot een bijstelling van de Verklaring Ons Pardon. Zo is er in alle kerken en ook in onze parochie een bezinningstraject gestart rond dit initiatief. Er is een hoge opkomst geweest. Marja: “In april 2006 is de Verklaring door de kerken ondertekend en was er een bedrag van 25.000 euro bij elkaar gebracht. Ook religieuze geloofsgemeenschappen als moslims, hindoes en evangelische bewegingen deden mee. In de parochie zijn er collectes gehouden en folders verspreid via het parochieblad voor donaties. Er zijn themavieringen gehouden. Kleine acties met verkoop van chocoladewafels en honing.” Marja wijst op de mentaliteitsverandering die heeft plaatsgevonden. “Het is geweldig dat het thema op de agenda is gezet en openlijk besproken kan worden. We hebben een eigen werkgroep, waarin betrokken parochianen, diaconaal beraad, pastores en ook de asielzoekers vertegenwoordigd zijn. Ook de steun van andere kerken in de stad en vanuit de parochies van Bennekom en Renkum is belangrijk geweest. En niet te vergeten het bezoek van Kardinaal Simonis in februari. Zijn steun betekende heel veel voor asielzoekers, vrijwilligers en parochianen. Hij verraste ons met zijn inbreng die dag.” Hans: “Nadat de kerken voor draagvlak hebben gezorgd, doet de gemeente Wageningen sterk mee, en de woningstichting. Flats, die gesloopt zouden worden, zijn voorlopig blijven staan om de noodopvang te regelen. We zijn nu bezig om participatie mogelijkheden te regelen. Bijvoor-

beeld in klusprojecten, maatjesactiviteiten, en zo meer.”

Valt er te juichen, nu einde mei 2007 het generaal pardon bijna rond is? Hans: “Ja en nee. Natuurlijk is het generale pardon heel belangrijk. Maar de asielzoekers zijn gespannen: welke regeling komt er en voor wie geldt die? De Wageningse groep zal er grotendeels bij horen. Maar concreet moet blijken wie. Tot die tijd juichen we niet, maar gaan door met onze noodopvang en het mogelijk maken dat deze mensen uit die inhumane situatie kunnen stappen.” Als advies aan andere parochies geeft Hans mee: “Vertel de verhalen van de mensen zelf. Zorg voor ontmoeting. Werk interkerkelijk. Ga de discussie niet te snel uit de weg, en blijf het gesprek op gang houden. Respecteer dat er verschillen kunnen zijn. Maak ruimte om zowel het christelijke als het diaconale te benoemen.”

Voorzitter Marja Ogink

en pastor Hans Lammers.

De groep vrijwilligers bij elkaar,

links pastor Fons Heerink (RK) en rechts dominee Ellen Sonneveld (PKN).

Ton Kremer

Oecumenisch Citypastoraat Enschede

Pastoraat als Dienst

Wanneer je in Enschede onderweg bent naar het Oecumenisch Citypastoraat realiseer je je nog niet dat het inloophuis gevestigd is in de pastorie van de St. Jacobusparochie. De pastorie waar Mgr. dr. Alphons Ariëns als kapelaan van de parochie van 30 september 1886 tot 31 mei 1901 woonde. Naast bezoekers zijn vrijwilligers en de beide pastores, Ellen Sonneveld (PKN) en Fons Heerink (R.-K.) aanwezig. Wij zijn waar Ariëns thuis was.

Op weg naar een kerkcentrum in de stad

Het is inmiddels al meer dan twintig jaar geleden dat de Raad van Kerken in Enschede kenbaar maakte, dat zij graag midden in de stad een plek wilde hebben waar de kerk ook door de week open is. Een plek waar mensen hun leven en geloof kunnen delen. Men merkte dat de maatschappij steeds harder ging hollen. Er kwamen steeds meer mensen, die randfiguren

en bij-woners werden waar niemand meer naar omkeek. De Enschedese kerken vonden dat zij de taak hadden aan deze mensen dienstbaar te zijn. De Raad van Kerken stelde voor een plek te zoeken die een band heeft met de kerk waar mensen één uur per dag met elkaar in gesprek kunnen. De keuze is gevallen op de pastorie naast de Jacobuskerk. Begin 1993 is het Oecumenisch Citypastoraat geopend voor bezoekers. Het project is opgezet door een priester en een dominee, die ieder voor 50 % de begeleiding in handen hadden. Het bestuur bestaat uit zes personen die de pastores begeleiden en ondersteunen. Naast het inhoudelijke werk is het nog een hele klus alles financieel rond te houden. De activiteiten zijn een combinatie van pastoraat en diaconaat. Het is "pastoraat als dienst. Aan de ene kant gaat het om dienst aan de randfiguren en bij-woners. Aan de andere kant gaat het

om mensen die graag samen iets willen doen voor anderen waarbij geloof, maatschappelijke achtergrond en opleiding er niet toe doen. Het gaat deze mensen om te dienen door mee op te lopen en te praten met mensen. Maar ook door samen met de randfiguren en bij-woners te zoeken naar concrete hulp, bestaande uit doorverwijzen naar, of bellen met instanties zodat de bezoeker al doende zijn/haar leven weer in eigen hand kan nemen. Zo bewijzen deze mensen niet alleen elkaar maar ook de oecumene een dienst."

Samen oplopen en doen om niet

Het citypastoraat is gefundeerd op ieders persoonlijke inbreng. De vrijwilligers wordt dan ook gevraagd naar wat ze hebben in te brengen, of ze bereid zijn te kijken en te luisteren naar de inbreng van anderen. "Wanneer een vrijwilliger je mee neemt in zijn/haar eigen belevingswereld, dan gaan mensen over drempels en maak je een heel andere persoon mee. Veel vrijwilligers hebben ooit zelf een crisis meegemaakt waar ze door heen zijn gekomen, en de ervaringen die ze toen hebben opgedaan gebruiken ze nu om anderen te helpen. De dienst van de vrijwilliger is het 'gesprek' waarbij solidariteit voorop staat en niet het boeken van vooruitgang. Als ervaringsdeskundige staan zij zeer dicht bij de bezoekers. Het in je hart toelaten van 'zeer vreemde' mensen is niet aan iedereen gegeven. De inzet van hun talenten en het delen van ervaring en wijsheid 'om niet', zorgt voor een heel goede onderlinge sfeer onder de vrijwilligers. De problematieken zijn vaak van dien aard dat begeleiding en extra scholing van de vrijwilligers nodig is." "Citypastoraat" wil niet zeggen, dat er wordt geëvangeliiseerd. Dat neemt niet weg dat twee evangelieperikopen centraal staan. Het Emmausverhaal, het samen oplopen, en 'wat gij de minste der mijnen hebt gedaan, hebt gij mij

gedaan'. Als mensen met geloofsvragen komen, dan wordt er wel over gepraat. Hetgeen dagelijks gespeeld wordt is de pantomime van het heil. Dat wil zeggen dat zonder over God te spreken God toch present wordt gesteld. Voor mensen die toch in gesprek willen over de bijbel is er de cursus 'Bijbelverhalen Levensverhalen'. Eén keer per maand staat er dan een tekst centraal waarbij alleen de vraag wordt gesteld: 'wat zegt jou die tekst?'. Dieper gaat de cursus niet maar ze maakt wel veel los bij de deelnemers. Daarnaast is er elk jaar een kerstviering. Het blijkt de laatste tijd dat er grote behoefte is aan een stiltecentrum in de stad."

Er is hard aan gewerkt om tot een betere kerkelijk inbedding te komen. Het is altijd oppassen geweest niet als excuus-Trueus te worden gebruikt. Mensen worden naar een parochie of gemeente doorverwezen. Diaconie, caritas en bezoekersgroepen worden regelmatig bij het oecumenisch citypastoraat betrokken. Er liggen lijnen naar buitenkerkelijke organisaties en instanties. De laatste tijd wordt hard gewerkt aan het leggen van nieuwe lijnen naar nog niet participerende organisaties en de gemeentepolitiek, die er langzaam van doordrongen raakt dat zij de laatste jaren wel iets heeft laten liggen. In de afgelopen drie jaar is het bezoekers aantal met 300% gestegen tot 4.100 in 2006. De laatste tijd komen er steeds meer mensen met een psychiatrische achtergrond.

In dit werk zijn er ook enkele valkuilen: zoals dat vrijwilligers te veel verwachten, of te veel moeten van zichzelf. En niet in het kleine de vooruitgang zien.

Opstokers in dit werk zijn: dat vrijwilligers en pastores contact kunnen maken met mensen die leven aan de rand van de samenleving. De blijken van waardering die je ontvangt. Lereren als pastores. Het mogen delen met elkaar.

Nelleke Serrarens Wijngaards

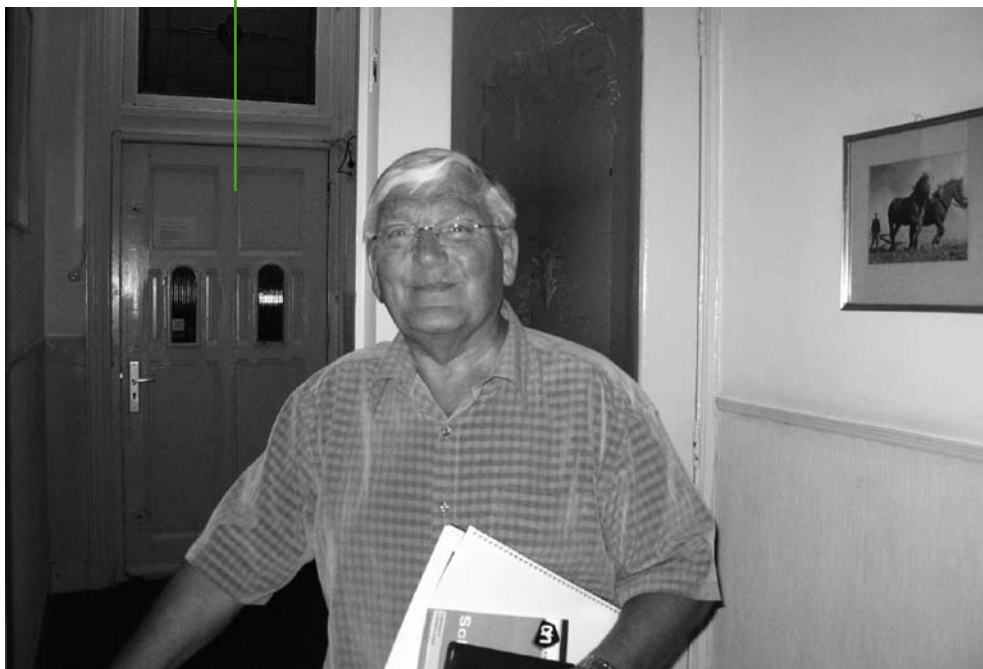
Noodhulp IPCI Deventer

“Ik heb altijd een zwak gehad voor mensen, die nergens gehoord worden.”

Stef Groot Koerkamp heeft een sterke drijfveer om zich als lid van de parochiële caritasgroep in te zetten voor mensen in nood. Hij is lid van de Interparochiële Caritas Instelling (IPCI) in Deventer, al een aantal jaren als voorzitter. Hij heeft lange jaren in het onderwijs gewerkt en ook daar wilde hij opkomen voor de leerlingen die het soms niet makkelijk hadden.

Dagelijks is hij bezig met het caritaswerk. Daarvan heeft Stef altijd een logboek bijgehouden. Zo heeft hij de situatie van mensen jarenlang gevolgd. Het is ook een goede manier om verantwoording naar het bestuur af te leggen. De IPCI is een groep van zeven mensen die zich heel begeistert inzetten. Ze komen eens per zes weken bij elkaar en praten dan over het waarom en hoe en vooral: hoe kan het caritaswerk nog beter?.

Stef Groot Koerkamp, de spil van de IPCI Deventer

Vaak komen zij schrijnende situaties tegen. Zeker de laatste vijf jaar is de situatie voor veel mensen verslechterd, de armoede ernstig toegenomen. Hadden zij 20 jaar geleden als caritasgroep zo'n vier tot vijf probleemsituaties per maand, nu zijn er dat veel meer. Zo is

de werkdruk behoorlijk verhevigd, ook omdat de ernst van de problematiek erg is toegenomen. Stef noemt op: de gevolgen van drugsverslaving van een vader voor het hele gezin, de uitzichtloze situatie van uitgeprocedeerde asielzoekers, uithuisplaatsing van kinderen, wat zowel voor ouders als kinderen verscheurend is. Ook mensen die zware schulden hebben, omdat ze niet goed met geld kunnen omgaan of verleid worden door allerlei aanbiedingen. In al deze situaties probeert de IPCI mensen nabij te zijn en te steunen.

Een van hun belangrijkste functies in deze is ook doorverwijzen, bijvoorbeeld naar de thuiszorg, de sociale raadsman of raadvrouw, en het Budget Advies Deventer (BAD). Het hebben van veel netwerken is heel belangrijk voor de IPCI. Zo heeft men met Kerstmis een aantal kerstpakketten ontvangen. Dat werkt naar twee kanten. Voor degene die het pakket krijgt, als voor degene die geeft, heeft het een positief effect.

Meedoen aan de komst van een diaconaal centrum

Naast de persoonlijke hulp en begeleiding zet de IPCI zich ook erg in voor de komst van het Meester Geertshuis in Deventer (zie elders in dit tijdschrift). Het gaat om een echt diaconaal centrum. Het is een oecumenisch initiatief, door verschillende kerken gedragen. Men hoopt binnenkort een centrum met inloop, vorming en advies in de Deventer binnenstad

“Mensen ontvangen met een groot open hart en mensen in hun waarde bevestigen.”

te kunnen openen. Mensen kunnen daar binnenlopen om hulp of advies of gewoon een kopje koffie. Vrijwilligers kunnen daar verder (diaconaal) gevormd worden. En bijvoorbeeld een vergadering rond de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) kan er

ook prima gehouden worden.

“Het gaat om mensen te ontvangen met een groot open hart en mensen in hun waarde te bevestigen”, zo zegt Stef. “Zo moet het gezicht van de moderne kerk in de samenleving zijn.” Hij benadrukt ook hoe belangrijk het is de gemeente op haar verantwoordelijkheid aan te spreken. Ook ziet hij hoe door de WMO de gemeente meer oog krijgt voor de kerken en de rol die zij spelen. Zo ontstaat er meer contact en overleg.

Daarnaast is het belangrijk contact te hebben met de parochiële caritasinstellingen in de regio. Je kunt elkaar ondersteunen en men krijgt enerzijds meer zicht op de grote stadsproblematiek, anderzijds op de problemen van de boeren op het platteland.

Je ontmoet bijzondere mensen

Stef geeft ook aan hoe je in je diaconale werk in contact komt met bijzondere mensen. Als hobby begonnen met de opvang van enkele mensen heeft een mevrouw nu dertig mensen in huis, een echt sociaal pension. “Engelen bestaan”, zo zegt Stef.

Stef Groot Koerkamp en zijn IPCI: mensen die zich laten raken door de nood van hun medemensen en zich gepassioneerd inzetten, jarenlang, in grote trouw. De evangelische opdracht van ‘omzien naar de ander, elkaars hoeder zijn’ wordt zo elke dag in de praktijk gebracht.

Annemarieke Hollanders

Advents fakkeltocht in Deventer

“Ik heb diepgang - en mensenrechten”

“Deventenaren hebben iets met bruggen”, zegt Ronald Dashorst, diaken in Deventer. “Wat zou het mooi zijn als mensen op de ene brug de fakkels konden zien van mensen op de andere brug, en dat we elkaar daarna ontmoeten...” Zo werd enkele jaren geleden het idee van de fakkeltocht geboren. En zo gebeurt het nog steeds: in de donkere dagen voor kerst gaat er een spoor van licht door Deventer heen.

Ronald Dashorst: “Zo wordt diaconie gedáán...”

Het begon allemaal klein

Parochianen uit de katholieke kerken in Deventer gingen samen op pad naar de Worp, waar na afloop van de fakkeltocht advent gevierd werd in de R.-K. Radboudkerk aldaar. Een mooi, ontroerend gebeuren. Het jaar daarop sloot ook de moslimsgemeenschap zich aan, en kwam de viering al in een ander licht te staan: ook teksten uit de Koran mochten klinken. Weer een jaar later ontstond het idee om samen te gaan met de fakkeltocht van Amnesty International, dat tot op die dag samen met de Raad van Kerken Deventer een aparte tocht organiseerde. Nu trok men samen op, en zo was de verbinding met de Mensenrechten gelegd. Al met al werd het zo een groot gezelschap, dat vanuit vier verschillende kerken met fakkels door de stad trok, om zich te verzamelen in de grote kerk, waar de tocht samen werd afgesloten.

De Mensenrechtentocht

Het afgelopen jaar werd dit idee verder uitgebouwd. De werkgroep Mensenrechten Deventer nam de organisatie op zich en zo

“Fakkels zien

van brug tot brug

en elkaar daarna

ontmoeten.”

was er op 10 december 2006 een geweldige opkomst van honderden mensen met fakkels die door Deventer trokken. Vanuit de moskee, een school en verschillende kerken op weg gegaan: jong en oud, verbonden om aandacht te vragen voor het feit dat in de hele wereld sommige mensenrechten met voeten getreden worden. Na afloop droegen scholieren gedichten voor, was er streetdance, sprak de burgemeester een woordje en klonk er wereldmuziek. Dit alles op zich is al zeer de moeite waard. Heel bijzonder, om met verschillende organisaties, vanuit verschillende culturen en geloofsovertuiging, een mooi evenement te organiseren. Om een vuist te maken tegen de misstanden in de wereld, in verbondenheid met elkaar.

Jongeren doen mee

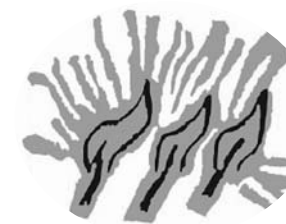
Nog mooier is het, als ook jongeren zich aangesproken voelen om hieraan mee te doen. De oecumenische jongerenprojectgroep Deventer (JPD), een groep jongeren van 12-17 jaar die verschillende activiteiten met elkaar onderneemt, besloot op eigen wijze mee te doen met dit programma. Van te voren kwamen de jongeren bij elkaar in de Heilig Hartkerk om samen te eten en het mensenrechtenspel van Amnesty International te spelen. Hierdoor werden zij aan het denken gezet over mensenrechten en de situatie in de wereld. Ook de stickers van Amnesty waren

onderwerp van gesprek: “Ik heb diepgang - en mensenrechten” was een van de stickers waarover gesproken werd. En gelachen, natuurlijk! Dan samen

naar buiten, waar een groot vuur brandde, om de fakkels aan te steken. De tocht met vele anderen door de straten van Deventer werd door de jongeren indrukwekkend gevonden, maar ook de gedichten van scholieren bij de afsluiting spraken erg aan. Na afloop kwamen de jongeren nog even bij elkaar om na te praten. Het was een indrukwekkende en mooie ervaring. Volgend jaar willen ze zeker weer meedoen!

Samen optrekken

Ronald Dashorst, de diaken die de jongeren begeleidde, vindt het heel belangrijk om jongeren bewust te maken van wat er in de wereld gebeurt. Niet alleen de goede dingen, maar ook wat er misgaat. Maar dan wel vanuit het geloof, dat je in verbondenheid met elkaar een vuist kunt maken. Zo wordt diaconie gedáán: samen optrekken in verbondenheid, strijd en solidariteit.

Het logo van de fakkeltocht

John Brohm

Drie Projecten van de Interkerkelijke Stichting Kerk en Buitenlanders (ISKB) uit Utrecht

De Interkerkelijke Stichting Kerken en Buitenlanders (ISKB) (www.iskb.nl) is opgericht in 1985. Deze stichting is onder andere ook voortgekomen uit het werk van katholieke pastores uit het allochtonen pastoraat. Doel van de ISKB: de samenleving in de stad Utrecht te verbeteren, door de samenwerking tussen buitenlanders en Nederlanders positief te beïnvloeden.

I. Het uit het Vop voortgekomen Mop Stad Utrecht

De werkgroep Pniël voor Marokkaanse werknemers uit de wijk Lombok in Utrecht werd opgericht in 1973 door een groep belijdeniscatechisanten, die werk wilde maken van hun belijdenis in deze protestantse gemeenschap. De werkgroep borduurde voort op de Kerst-ins die vanaf 1970 in de Pniël-kerk werden gehouden. In de wijk Lombok en omstreken waren in die tijd veel pensions voor migranten en vooral veel gastarbeiders bezochten deze Kerst-ins. De werkgroep Pniël startte met pensionbezoek, meestal in koppels, in de buurt van de Kanaalstraat. De pensionbewoners werden dan onder meer uitgenodigd voor een gezellige avond in de Ambonstraat, de voorpost van de gereformeerde kerk in de wijk Lombok.

Het is 1976

De gezinshereniging van Marokkaanse echtgenoten komt op gang. Mannen die jaren in pensions hebben geleefd krijgen hun gezinnen over. Een vrouw met vier, vijf of zes kinderen, soms zelfs zeven of acht. De gezinshereniging stelt de leden van de werkgroep Pniël voor een nieuwe uitdaging. "De meeste pensionbewoners hebben slechts één bed, een stoel en als het meezit een paar panden en wat keukengerei. Om vrouwen en kinderen te kunnen ontvangen moet er in het thuisland al veel

geregeld worden. Ahmed bijvoorbeeld krijgt zijn vrouw en acht kinderen over. Jarenlang heeft Ahmed in de Kanaalstaat gewoond, in een kamer in een pension, samen met vele anderen. In amper twee maanden tijd moet hij acht bedden, even zoveel stoelen, een paar tafels, keukengerei, serviesgoed versieren en het bovenhuis, bestaande uit een keuken, een woonkamer en twee slaapkamers, inrichten. Ahmed doet, als vanzelfsprekend, een beroep op de werkgroep Pniël. En met hem vele anderen waar warme contacten mee zijn onderhouden." Aan het woord is Paulien Rozema. "De eerste keer dat ik Fatima, de vrouw van Ahmed, ontmoet, is een groots moment. Het begin van een nieuwe reis. 'Ze is zo weggelopen uit een indianenstam', denk ik, als ik met Fatima kennismaak. Ze heeft op haar voorhoofd en kin tatoeages, haar kleren zijn in alle kleuren van de regenboog en dan die lange haren gevlochten in twee dikke vlechten. Terwijl Fatima druk in de weer is om ons als gasten te verwennen, stelt Ahmed zijn vraag: 'Paulien, kom jij mijn vrouw bezoeken? Jij kunt haar Nederlands leren'. Met Ahmed en Fatima hebben we nog steeds contact. Fatima heeft Nederlandse les gekregen. Aan huis. Als ik terugkijk op die periode van meer dan twintig jaar, kan ik me niet herinneren of ik Ahmed

Van taalles met vrouwen naar taalles met mannen.

meteen een antwoord heb gegeven. Eén ding weet ik nog wel, de dagen en weken na het bezoek aan die kleine bovenetage, bleef die vraag door mijn hoofd spoken. Ik wilde wel, maar wist niet waar ik moest beginnen. Fatima was zo weggerukt uit haar geboortedorp. Weg van haar familie, haar burens en het vertrouwde landschap met zijn geuren en kleuren." "Het was 1976. In die tijd waren de taalcursussen alleen bestemd voor gastarbeiders, voor mannen en taallessen gingen over mannenonderwerpen, over werk en auto's repareren. Als ik Fatima les wilde geven, moest ik zelf iets verzinnen. De eerste lessen heb ik gedaan met dikke Wehkampgidsen en vrouwenbladen. Veel plaatjes en afbeeldingen van huis-, tuin- en keukenvoorwerpen. Het lesgeven ging moeilijk, maar het ging. Onderwijl leerde ik, ondanks de

taalbarrière, Fatima beter kennen. Ze was een sterke vrouw, die graag wilde praten. Ze zocht, soms echt wanhopig, naar manieren om ditjes en datjes uit te wisselen, om echt contact te krijgen en te onderhouden. Het deed soms pijn om te zien hoe zij met handen en voeten duidelijk probeerde te maken dat ze pijn had. Pijn in haar hoofd, maag en rug. Pijn in haar hart misschien ook wel. Ik leerde Fatima kennen en Ahmed op een andere manier. Ahmed begon te klagen, wat hij nooit eerder had gedaan. Hij klaagde over zijn lot en zijn vrouw. 'Vrouw altijd ziek', zei hij elke keer als ik hem ontmoette en Ahmed klaagde ook over de moeizame vooruitgang op de les. 'Vrouwenhoofd altijd vol. Hoofd vol, dan niet leren.' Als Ahmed het zelf ook niet meer wist zei hij: 'vrouw dom, ze kan niet leren'. Ahmed was niet de enige Marok-

kaanse ex-pensionbewoner, die de leden van de werkgroep Pniël vroeg om de echtgenote te gaan bezoeken. Mohammed, Abdelkrim, Abdullah, Ali: ze kwamen bijna allemaal. De vraag van deze mannen was het startsein van een vrouwengroep. Het begin van wat later in 1986 het Vrouwen Ontmoetings Project zou gaan heten: Vop.”

Het is 2007

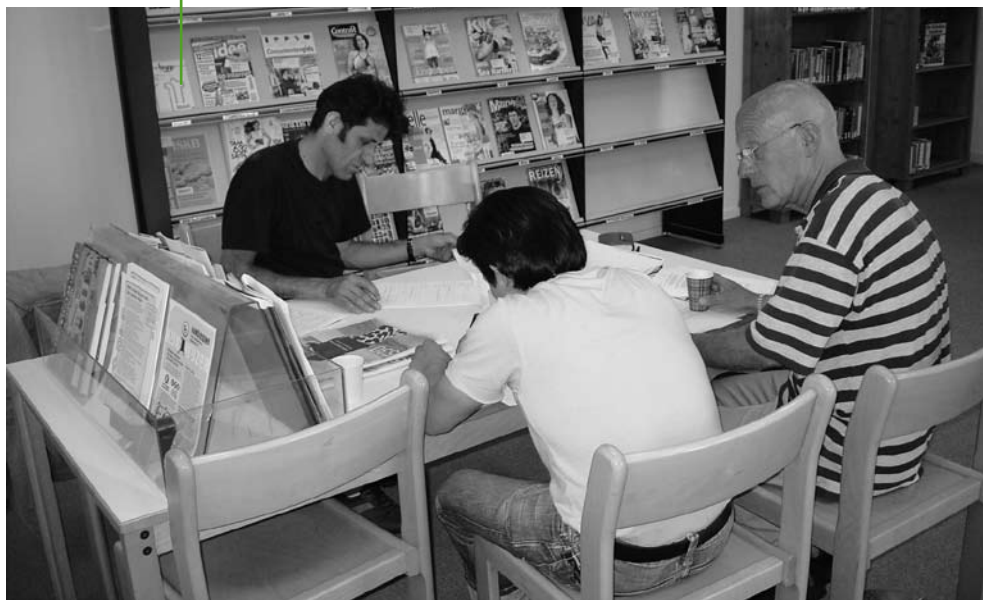
Opnieuw is Paulien Rozema aan het woord: “Deze vrouwen moeten hun eigen weg gaan, zichzelf sterk maken. We proberen wel hun leergierigheid op te wekken en dat kan soms leiden tot onenigheid met hun man. Daarin ondersteunen we ze, maar we voeden die conflicten niet. Voor onze vrijwilligsters is dat vaak een worsteling, want zij hopen natuurlijk stiekem dat de vrouwen die zij bezoeken zullen opklimmen, dat ze op den duur de stap naar buiten zetten en officiële taallessen gaan vol-

gen. Het is prachtig om voor het eerst samen een wandelingetje door de buurt te maken,” zegt Paulien Rozema in het feministisch maandblad *Opzij*. Rozema is de initiatiefneemster van het Vrouwen Ontmoetings Project. “In 1986 is het Vrouwen Ontmoetings Project (Vop) opgericht. Inmiddels zijn er zo’n 160 lesgeefsters en 300 lesneemsters. Contacten groeien, niet alleen tussen vrouwen, maar ook tussen gezinnen. Naast het volgen van taallessen en het bijwonen van een wekelijkse lunch, komen de vrouwen bij elkaar thuis en delen zij lief en leed met elkaar.”

DE INTERKERKELIJKE STICHTING KERKEN EN BUITENLANDERS WERKT VOOR HET VROUWEN ONTMOETINGS PROJECT SAMEN MET BUREAU INBURGERING VAN DE GEMEENTE UTRECHT.

PUBLICATIES:
BOEK: ALS DE DEUR OPEN GAAT, 1995;
BOEK: HAND IN EIGEN BOEZEM, 2000;
ARTIKEL IN HET ISKB-BLAD DOE HET SAMEN.

De cursisten hard aan het werk met de taallessen in de bibliotheek.

Het Mannen Ontmoetings Project

Het Mannen Ontmoetings Project (Mop) is min en of meer als een zij-initiatief van het project met vrouwen ontstaan. Paulien Rozema: “Het Mop draait nu ruim twee jaar, aanvankelijk uitsluitend door vrijwilligers bemand inclusief de organisatie en aansturing. Eén van onze vrijwilligsters heeft vanaf september 2004 het Mop aangestuurd.

In tegenstelling tot het Vop, waar de taallessen in de thuis situatie gebeurt, komt het Mop iedere week groepsgewijs bij elkaar. De lessen worden echter in individuele koppels gegeven. Aanvankelijk gebeurde dit op maandagavond op het adres van onze stichting aan de Keulse Kade, maar vorig jaar werd ons pand eigenlijk te klein om alle koppels de mogelijkheid te geven om in alle rust hun een-op-een lessen te kunnen volgen respectievelijk te geven. Gelukkig kon de groep in zijn geheel uitwijken naar de bibliotheek aan de Kanaalstraat. Maar, het Mop blijft groeien! Inmiddels zijn er bijna 30 koppels van docenten en cursisten en hebben

we op dit moment een wachtlijst. Er is dan ook een begin gemaakt om de volgende fase in het Mop bestaan in kaart te brengen, voldoende structuur te geven aan de organisatie hiervan en de mogelijkheid voor meer groepen te bestuderen. Per 1 december 2006 heeft onze medewerkster Ernestine Roth, regio-coördinator bij het Vop, ook de coördinatie van het Mop overgenomen om de medewerkster die daar de leiding had de ontlasten.”

Rozema: “Net als bij het Vop gaat het ook bij het Mop om mensen, die vanwege hun verblijfsstatus geen les mogen volgen binnen het stedelijk aanbod. Soms om mannen die niet voldoende geld hebben om een regulier lestraject te betalen; soms om mannen die een betaalde baan hebben en de les hier niet meer kunnen combineren; soms om mannen die psychisch niet in staat zijn om volgens een gestructureerde groepsles Nederlands te leren. Kortom: het gaat om personen die nergens anders terecht kunnen. Het project draait momenteel zonder enige geoordeelde subsidie.”

II. Portfolio Taalles aan huis

Het tweede project van het ISKB, dat de jury van de Ariëns Prijs voor Diaconie heeft ontvangen, is het portfolio taallessen instrument, dat is ontstaan uit het werk van het Vop. Deze uitgave is het resultaat van vele jaren ervaring met het werken aan groei in zelfredzaamheid van vrouwen van niet-Nederlandse afkomst. Voorbereidend werk door thuistaalorganisaties op diverse plekken in het land en verdere ontwikkeling door het Vop (Vrouwen Ontmoetings Project) van de ISKB in Utrecht hebben geresulteerd in een op de praktijk gericht document. Het Portfolio *Taallessen aan huis* is een uitgewerk-

te leidraad voor persoonlijk contact, dat tot doel heeft vrouwen bewust te maken van hun kwaliteiten en meer vertrouwd te maken met situaties die zij in de Nederlandse maatschappij tegenkomen.

- In de *Biografie* wordt informatie opgeslagen over haar persoonlijke achtergrond en situatie.
- De *Checklist* bevat een aantal concrete situaties die de lesneemster wil oefenen met haar lesgeefster, zoals gesprekken met de huisarts en contacten met de school van haar kinderen.

- Het Dossier is een naslagwerk met de bewijzen van wat de lesneemster kan en aanvullende informatie over instellingen waarmee ze in de praktijk van het dagelijks leven in contact wil komen.

Deze uitgave bestaat uit twee delen:

- Het complete Portfolio op cd-rom dat geprint en direct gebruikt kan worden.
- Een instructie-DVD waarin duidelijk wordt hoe er met het Portfolio in de praktijk wordt gewerkt.

UITGAVE: VOP ISKB UTRECHT 2006, ISBN 90-808194-2-5
KEULSEKADE 20
3531 JX UTRECHT
TEL: 030-2947594
E-MAIL: INFO@ISKB.NL
ZIEVOOR INFORMATIE OP WWW.ISKB.NL

III. De multiculturele en wekelijkse lunch

De multiculturele wekelijkse lunch is het derde project van het ISKB, dat is ingediend voor de Ariëns Prijs voor Diaconie. Dit is een van de kleinere aanvullende activiteiten. Het is een leven op zich is gaan leiden binnen het hele activiteitenpatroon van de Stichting ISKB. Het gaat hier om de organisatie van de wekelijkse lunch op dinsdag op het adres van de Stichting.

Deze lunch wordt door velen bezocht: de Nederlandse lesgeefsters zowel als de medewerkers. Niet alleen de ontmoeting is het doel van deze lunch, maar deze opzet geeft iedereen de gelegenheid tot het uitwisselen van informatie en het delen van ervaringen vanuit het vrijwilligerswerk en het ervaringsveld. Het bevordert vertrouwen en schept een band. Bovendien stimuleert deze kleine activiteit de onderlinge betrokkenheid en de betrokkenheid bij de Stichting en haar vrijwilligerswerk. Een kop zelfgemaakte soep hoort daarbij!

De wekelijkse lunch in volle gang.

John Brohm

Parochieel Ouderenproject Doesburg en Angerlo

“Wij vinden het belangrijk dat er een meerwaarde is.”

In de Sint Martinus parochie Doesburg en Angerlo loopt al twaalf jaar het zogenaamde Ouderenproject (OP). We praten er over aan de keukentafel van Francie Jansen in het oude woonhuis achter de sociëteit in hartje Doesburg. Behalve Francie nemen ook Bets van Everdingen en Marion Jansen aan het gesprek deel. Zij vormen samen de coördinatiegroep.

Organisatie en activiteiten

Het project startte in mei 1995 vanuit de stageopdracht van Francie van de Dekenale

Kader Vorming. De pastores Brigitte Caminada en Piet van de Hoven waren stevige stimulators van het project. Het doel van het project was en is de zorg en aandacht voor de ouderen in de parochie vanaf 75 jaar.

“Driemaal per jaar ontvangen de ouderen bezoek, als zij dat op prijs stellen. Met hun verjaardag, met Pasen en vóór 11 november: het Sint Martinus feest. Er zijn tussen de 120 en 150 personen die bezocht worden, dat is dus niet niks. Dat doen we met 16 vrijwilligers. Voor deze vrijwilligers is er drie keer per jaar een bijeenkomst. Deze bijeenkomsten zijn gericht op ontwikkeling, een korte viering en gezelligheid. De opkomst voor deze avonden is bijna altijd honderd procent. Jaarlijks, dit jaar voor de tiende keer, wordt er door de coördinatiegroep het

Martinus feest georganiseerd. Deze feestdag is bestemd voor alle ouderen uit onze parochie vanaf 75 jaar en ouder. Aan dit feest doen rond

de 120 ouderen mee.”

“Het programma voor deze dag ziet als volgt uit: eerst is er de rust van een viering met de mogelijkheid tot toediening van het sacrament van de ziekenzalving in de kerk. Vervolgens wordt in het atrium koffie en thee geserveerd met krentenbrood. Bij de borrel is er tijd om elkaar te praten en samen een lied te zingen. Daarna is er een volledige boerenkool maaltijd met soep vooraf en pudding toe. Na de gezamenlijke afsluiting gaan de ouderen weer naar huis of naar de instelling waarvan zij zijn opgehaald.”

“Wij proberen

het jaarlijkse

Sint Martinus feest

een extra dimensie

te geven omdat

Sint Maarten de

patroonheilige van

de parochie is.”

Activiteiten zijn er door het jaar heen

Om de binding tussen de vrijwilligers te bevorderen worden er gedurende het jaar verschillende avonden georganiseerd. Soms zijn

dat avonden met een thema (bijvoorbeeld over oorlog en vrijheid rond 4 en 5 mei) of een zogenaamde leer avond, die dan bijvoorbeeld gaat over palliatieve zorg of over de mogelijkheden van de Unie KBO ouderenbond, of er is iemand die iets vertelt over het werk van de Kruisvereniging. De meeste vrijwilligers hebben ook drie avonden scholing gehad voor het werk wat ze doen.

Soms zijn er ook avonden voor het onderlinge sociale contact bijvoorbeeld met Sinterklaas en Kerst. Een enkele keer is er echt een heel groot feest bijvoorbeeld rond het 600 jaar bestaan van de parochiekerk dat groots gevierd is. Bij zulke gelegenheden springt de parochiële caritas instelling in. De mensen spreken er nu nog over.

“Wij proberen het jaarlijkse Sint Martinus feest een extra dimensie te geven: op die dag is er de mogelijkheid voor ouderen om de ziekenzalving te ontvangen. Ook die wordt met de mensen goed voorbereid en er zijn elk jaar wel zo’n 40 tot 50 deelnemers. Het doet de mensen goed”, zegt Marion.

Op mijn vraag waar je bij dit werk op moet letten vertellen zij: “je moet vooral zorgen voor regelmaat, dan blijven mensen gemotiveerd. Wij vinden het belangrijk dat er een meerwaarde wordt toegevoegd aan sommige bijeenkomsten, zoals bijvoorbeeld de ziekenzalving. Doe soms ook eens een specifiek project met ouderen. Blijf attent op de verjonging in het vrijwilligerskorps en blijf attent op de verschillende kwaliteiten, die vrijwilligers hebben en maak daar gebruik van: ze zijn nodig, laat dat dan ook merken en waardeer dat. Zorg verder voor goede publicatie in het parochie blad, vertel er over in de plaatselijke krant en laat je regelmatig horen in de mededelingen in de liturgie. We vinden onze inspiratie in de patroonheilige van deze parochie: Sint Maarten.”

In de regio maakte dit project school: de na buur parochie begint er nu ook mee!

Martinusfeest: ziekenzalving door

pastor van de Made en pastor Linh.

Hub Crijns en de jury

Waarderingen van de jury

“De mens in nood staat centraal”

De jury bestaande uit Hub Crijns, Nelleke Serrarens Wijngaards, John Brohm, Ton Kremer, Annemarieke Hollanders en Gerard Groener, heeft alle voorgedragen projecten persoonlijk bezocht. De voorafgaande impressies zijn daarvan de uitwerking. Door deze persoonlijke contacten heeft de jury een goed zicht gekregen op wat er leeft en gebeurt rond diaconie in het aartsbisdom Utrecht. Vervolgens heeft de jury zich aan het werk gezet, om deze rijkdom aan activiteiten te waarderen.

Belangrijkste criteria bij de waarderingen

Kijkend naar de persoon van Alphons Ariëns ontlelen we aan zijn manieren van werken criteria om de voorgedragen projecten te jureren: vanuit een gelovige inspiratie het bevorderen van vorming en mondigheid van mensen in hun persoonlijk leven, hun gezin en op het werk, hetgeen zich uit in o.a. zelforganisatie en politiek handelen.

Kijkend naar diaconie, is een veelgebruikte definitie van diaconie de volgende. “Onder diaconaat/diaconie verstaan we het handelen van uit en door kerken en andere door het evangelie geïnspireerde groepen en bewegingen dat gericht is op het voorkómen, opheffen, verminderen dan

wel mee uithouden van lijden en maatschappelijke nood van individuen en van groepen mensen en op het scheppen van rechtvaardige verhoudingen in kerk en samenleving.”

(Uit: *Barmhartigheid en gerechtigheid. Handboek diaconiewetenschap*, Kok Kampen en landelijk bureau DISK, september 2005-2, pag. 392).

Aan deze definitie zijn criteria te ontlelen die te maken hebben met de dienst van barmhartigheid (voorkomen, opheffen, verminderen dan wel mee uithouden van lijden van individuen of groepen mensen) en met de dienst van ge

Monseigneur Ariëns in 1922,

fotograaf onbekend.

rechtigheid (opheffen of voorkomen van lijden en maatschappelijke nood en het scheppen van rechtvaardige verhoudingen in kerk en samenleving). De band met de geloofsgemeenschap is daarbij van belang.

De jury Ariëns Prijs verstaat onder diaconie het volgende. Diaconie is dienst vanuit de geloofsgemeenschap aan mensen in nood. Deze dienst kan op verschillende manieren tot uitdrukking komen. Ten eerste, praktisch, door het geven van noodhulp aan mensen die kampen met een acuut probleem en/of tekort. Ten tweede, ook praktisch, door het geven van aandachtige zorg aan mensen die kampen met een gebrek aan deze zorg. Ten derde, meer actie gericht, door het aangeven van omstandigheden en structuren die de menselijke waardigheid en gelijke berechting aantasten. Ten slotte kan de diaconale dienst gericht zijn op het verzoenen van mensen met elkaar. Deze omschrijving vindt een verdere uitwerking in de beleidsnota Diaconie van het aartsbisdom Utrecht *In Gods naam doen* (2005).

Verder heeft de jury de criteria uit de uitnodigingsfolder gehanteerd, die in het aartsbisdom Utrecht verspreid is in het najaar 2006.

'Project Noodopvang asielzoekers Doetinchem'
was de winnaar van de Ariëns Prijs 2004

Waarderingen per project

De waarderingen van de jury zijn per voorgedragen project hieronder samengevat. De volgorde hangt samen met de plaatsing in dit tijdschrift.

De interparochiële ziekenbezoekgroep uit Losser

Een diaconale activiteit met aandacht voor toerusting, uitwisseling en verdieping. De groep verwijst uitdrukkelijk door naar professionele hulpverleners en heeft oog voor het sociaal netwerk.

Migrantenweek in de Kromme Rijnstreek

Een vernieuwend project, met durf, en getuigend van een visie. De activiteit is opgezet samen

met de doelgroep. De initiatiefnemers hebben de tijd genomen om migranten te ontmoeten en zich te laten raken door elkaars verhalen. De activiteit heeft een parochiebrede uitstraling en doorwerking in een groep. Het project is voorbeeldig en gemakkelijk na te volgen.

Kerstactie gezamenlijke kerken gemeente Berkelland

Dit is een voorbeeld van een goed diaconaal project, met zorgvuldigheid opgezet en

uitgevoerd, waarbij de waardigheid van mensen in het oog is gehouden. Een aspect dat Ariëns zeer aangesproken zou hebben.

Gideonsbende Maarssen

Een moderne, nieuwe en alerte vorm van werken. Zou Alphons Ariëns in deze tijd geleefd hebben, dan zou hij waarschijnlijk ook de mogelijkheden van het internet benut hebben om mensen te activeren. De werkwijze is interessant, creatief stimulerend, zelf organiserend, en appelleert op persoonlijke betrokkenheid. Het project kent een laagdrempelige organisatievorm, en overvraagt mensen niet. Het is goed navolgbaar: er zijn er al meer...

Grensoverschrijdende Seniorenontmoeting Losser

In het grensgebied van Duitsland en Nederland is dit een vernieuwend en verbreedend activiteit. De opzet is oecumenisch en er worden stappen gezet waar tussen mensen oud zeer ligt. Goede diaconie werkt verzoenend, ook als dat lastig is.

Bezoekersgroep Verliezen Verwerken Losser

De groep werkt niet alleen voor eigen parochianen, en wat opvalt is de goede begeleiding

vanuit het dekenaat en toerusting. De activiteit is navolgbaar. Een prima voorbeeld van de vele bezoekersgroepen in de parochies van het aartsbisdom Utrecht.

Opvang weeskinderen in Kinshasa

Een echtpaar op vakantie wordt geraakt door een nood in Afrika, komt terug en wordt actief. Typisch hedendaags en iets van nu: doe het zelf of verbeter de wereld en begin zelf. Het is een moderne persoonlijk gekleurde vorm van hulpverlening, die zich snel verspreid heeft op school en buurt en parochie in Deventer. Ook in Afrika Kinshasa is een impact aan te wijzen: een steen in de vijver effect. De rimpelingen zijn nog lang zichtbaar in Nederland en Afrika.

Kondwa: wees blij!

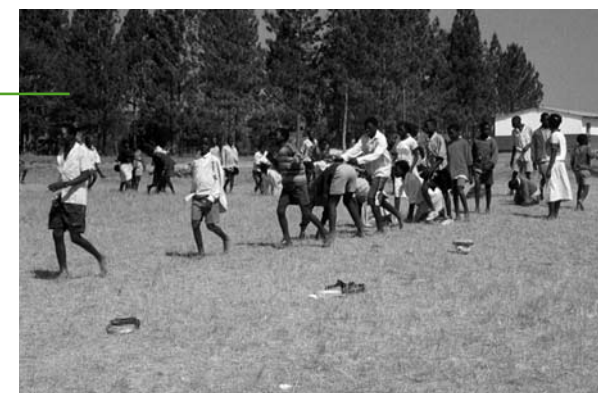
Ook dit project is typisch hedendaags met het doe het zelf effect en het steen in de vijver effect: daar in Zambia Lusaka en hier in Nederland Oosterbeek. Wat erg opvalt is het lef van die ene persoon en lef van de parochie: men gaat er voor: je laat je raken door iemand die hier aanbelt, wordt actief en gaat anderen raken. Het project geeft energie en maakt inderdaad blij.

Bokspringen

met z'n allen

in Kinshasa.

Was ontzettend lachen.

Het Maatjesproject in Zevenaar

De mens in nood staat centraal, er is persoonlijke begeleiding en een langdurige betrokkenheid, en er worden instanties ingeschakeld. Het project is van mensen voor mensen, die in nood zijn: diaconaal, antwoord gevend op een hedendaagse sociale nood, en toont echte betrokkenheid en solidariteit, die langdurig gegeven wordt. Met als bijzonder effect dat mensen terug integreren in de samenleving. Alphons Ariëns zou er enthousiast van worden.

Afrika, jongerenproject Heino

De parochiële werkgroep Kerk en Samenleving sluit aan bij een bestaande organisatie, die ervaring heeft met uitzendprojecten van jongeren. Jongeren staan in de aandacht en zij bereiden zich zelf voor, doen actief mee. Opvallend is de gedegen voorbereiding. Het project draagt een ideaal uit, is vormend, en draagt bij aan internationale solidariteit. Hoewel de ouderen andere doelstellingen noemen dan de jongeren zelf, is de activiteit voor jongeren zelf vernieuwend, vormend en enthousiastmerend. Bijzonder, omdat er niet zoveel diaconale projecten zijn met jongeren.

Pastoraal Café Nieuwegein

Dit project is breed via de lokale Raad van Kerken opgezet met een stevige voorbereidings-tijd. Uit de moderne samenleving is een actuele vraag, maar ook lastige naar de kerken opgekomen. Die vraag is door de kerken opgepakt, ondanks erkenning van de eigen onmacht. De activiteit is van professionals afhankelijk, en vernieuwend met durf: men geeft ruimte aan het anders zijn van medemensen. De verbindingen met de rest van het parochie- en gemeentegerbeuren moeten nog gezocht worden.

Meester Geertshuis, oecumenisch diaconaal centrum

Oecumenisch, goed opgezet, bondgenoot van mensen willen zijn. De beschrijving getuigt van het maken van gedegen plannen, en in de uitwerking zijn de mogelijkheden van de stad met haar spirituele geschiedenis goed opgepakt. Het project betreft iedereen erbij en heeft aandacht voor de persoonlijke spiritualiteit. Interessant is de mogelijkheid van omkering in de rol van gast en gastheer/-vrouw. Het project heeft een lang ontwikkelingsproces, dat veel energie vraagt. De praktijk moet gaan uitwijzen of dit wellicht ook de nieuwe vorm van kerk-zijn in de stad is.

Bezoekers van
het Pastoraal Café
aan de koffie

Kerstpakketten actie

Pax Christiparochie Lelystad

Goede diaconale actie in een lastige tijd van het jaar. Goede keuze om van mensen giften en het persoonlijke kerstpakket als donatie te vragen. Solidariteit wordt gevraagd. Er is draagvlak ontwikkeld met andere hulpnetwerken. Prima. De activiteit is navolgbaar, zoals op vele andere plaatsen in het aartsbisdom Utrecht gebeurd.

Solidariteitsfonds Montferland

Het project is stevig diaconaal, oecumenisch werkend, en de verankering in de burgerlijke gemeente is bijzonder. Een voorbeeld van 'helpen onder protest'. De verankering in de parochie kan nog beter. Er worden noden van deze tijd bestreden en daarin leest men 'de tekenen van de tijd' heel goed.

Stichting Opvang Asielzoekers in Nood Losser

Het project getuigt van strijdzaamheid in de parochie, en heeft draagvlak en waardering in de dorpsgemeenschap opgebouwd. Echte diaconie roept vragen op, prikkelt, ontmoet tegenstand in de lokale politiek. Het uithoudingsvermogen van de groep is zeer groot met steun van bondgenoten, o.a. middenstanders en vanuit het aartsbisdom Utrecht. In zijn tijd riepen de activiteiten van Alphons Ariëns ook bij politici en machthebbers de nodige vragen op.

Even bijtanken

Een voorbeeld van een stevig project wat Ariëns ook bedacht zou kunnen hebben: zelf organiserend voor en door de mensen, ontspannend en ook vormend, de sociale band bevorderend, en oecumenisch van opzet. De activiteit voorziet in de behoefte van veel mensen om er eens even uit te zijn zonder

de zorgen van alledag. Het project getuigt ervan alle aspecten van het menselijk leven aan te pakken, met ondersteuning van een aantal professionals. De signaleringsfunctie naar mensen die in staat zijn de positie van arme mensen te verbeteren zou met hulp van de verhalen van de mensen uit het weekend nog beter ontwikkeld kunnen worden. Dan is er niet alleen persoonlijke nazorg, maar ook structurele.

Parochieproject Ons Pardon Wageningen

De parochiebrede bezinning en interkerkelijke aanpak werkt heel goed. Er moest voor deze activiteit geknokt worden maar de organisatoren zijn er uit gekomen. Dat strijdbaar en tegelijk dialogiserende en verzoenende leerelement springt eruit. Het bezoek van kardinaal Simonis en zijn trouwe keuze voor solidariteit met de vreemdeling in ons midden deed ook goed. Er is veel uitstraling naar de gemeente Wageningen en andere instellingen en er zijn veel resultaten aan te wijzen.

Inloophuis Enschede

In dit project valt de inzet van de mensen zelf op: geholpenen worden subject van eigen handelen. Er wordt gewerkt met diverse groepen. De omkeer van rollen als gast in gastheer/gastvrouw en andersom is verrassend. De inbedding in de parochie wordt sterk bevorderd. Goede diaconie, met krachtige uitstraling.

Noodhulp IPCI Deventer

De activiteiten zijn voorbeeldig voor andere parochiële caritas instellingen. De IPCI wil geen rentmeester zijn, maar werken, geld laten werken en samenwerken. Het kijken wat er aan de hand is, en het signaleren is goed verzorgd. Er wordt veel werk gemaakt

van doorverwijzen, en het werk staat niet los van de parochie. Helpen onder protest dus. Er is bij de opkomende Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) tijdig contact gezocht in de lokale samenleving: daardoor komt kerk als partner in beeld. Boeiende verhalen.

Adventsfakkeltocht op 10 december (mensenrechtendag) Deventer

Een voorbeeld van hoe eenvoudig diaconie kan zijn. Er is bewust gezocht naar aansluiting bij jongeren en tegelijk zijn ze uitgedaagd mee te doen. Het project is vormend, biedt een uitnodiging aan mensen om zich samen te verdiepen. Er is verbondenheid met de parochies, andere kerken, andere religies. Het wordt elk jaar beter, ga zo door.

Het Mop voortgekomen uit het Vop stad Utecht

Het VrouwenOntmoetings Project kent een lange en bewezen geschiedenis. Het sluit aan bij een hedendaagse nood en voelt er zich door uitgedaagd. Ondanks alle onwennigheid rond anderszijn. De werkwijze is interessant, stimulerend, voorbeeldig, creatief, en navolgenswaardig. De een-op-een methode activeert diverse bevolkingsgroepen. Het op bezoek gaan bij elkaar thuis is zeer laagdrempelig en openend voor interculturele contacten. In deze

tijd en bij de etnische groepen is aandacht voor de taalontwikkeling van mannen weer emancipatoir. Het project wordt breed gedragen door lokale kerken, met veel uitstraling.

Portfolio Taalles aan huis

Een concreet resultaat van jarenlang werken. Interessant, stimulerend, getuigend van internationale solidariteit, beantwoordend aan hedendaagse nood. De aandacht voor ontmoeting is sterk, evenals het activeren van achterbannen. De Portfolio nodigt uit tot bestellen en ermee aan het werk gaan.

De multiculturele en wekelijkse lunch

Een interessante en eenvoudige activiteit. Getuigend van internationale solidariteit. De aandacht voor ontmoeting is sterk: samen eten is een voorbeeld hoe je met simpele middelen vernieuwend kunt zijn.

Parochieel Ouderenproject Doesburg en Angerlo

Goed voorbeeld hoe van plaatselijke parochiepatronen gebruik gemaakt kan worden. De activiteit is spiritueel en religieus verdiepend, gekoppeld aan het sacrament van ziekenzalving. Maatschappelijk verankerd in de parochie werkt de activiteit aanstekelijk voor Angerlo en omgeving.

Martinusfeest, v.l.n.r.:

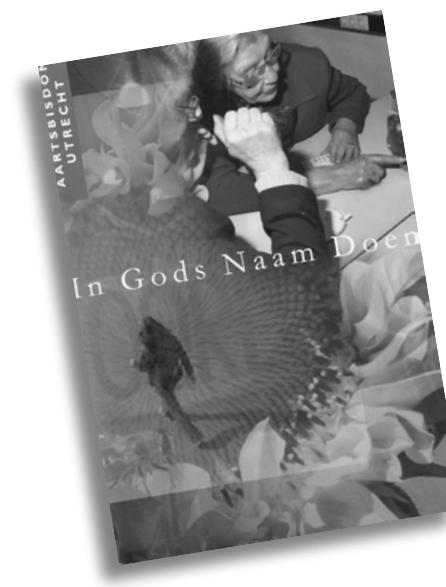
Marion Jansen, mevr. Hesse, Gerrit Hesse,

Francie Jongen (op de rug),

deken Henk Jansen,

B. van Everdingen plus kaars.

Hub Crijns, met dank aan: In Gods Naam Doen, beleidsnota diaconie Aartsbisdom Utrecht, Utrecht 2005, 58-59

Langs de diaconale meetlat

Door het stellen van onderstaande vragen kan worden gekeken hoe het met diaconie, diaconaat in de parochie of gemeente is gesteld. Het is belangrijk dat ieder die met diaconie/diaconaat bezig is, zich bepaalde vragen stelt. Deze vragen kunnen in zekere zin dienen als een meetlat voor de diaconale praktijk. De meetlat is ook toe te passen bij diaconale noden rond betaalde arbeid, onbetaalde arbeid (onderverdeeld in huishoudelijke en informele zorgarbeid en vrijwilligerswerk) en vrije tijd.

Doel

Het doel van deze werkvorm is de diaconale situatie in de gemeente of parochie door te lichten.

Doelgroep

Klankbordgroep bestaande uit: kerkelijk kader, diaconale vrijwilligers, werkgroepen, besturen en ondersteuners in het diaconale werkveld.

Werkwijze

Maak een klankbordgroep (minimaal vier personen) die onderstaande lijst afwerkt. Deze meetlat werkt averechts als men denkt aan alle punten te moeten voldoen, of als men denkt dat iedere groep alles zou moeten doen. Juist bij het maken van keuzes kunnen onderstaande vragen helpen: wat is in onze situatie nodig en waartoe hebben wij de mogelijkheden?

1. Welke stemmen dringen tot ons door, welke mensen en vragen komen bij ons in het vizier: in eigen parochie/gemeente, de wijk, het dorp, de stad, landelijk, de grotere wereld? Welke problemen in de samenleving en welke mondiale uitdagingen hebben onze aandacht? (Niemand kan aan alles tegelijk werken: selectie is noodzakelijk).
2. Hoe zit het in ons parochieverband/kerkelijke gemeente (of ander verband) met de aandacht voor binnen en buiten, voor nabij en mondiaal? (Omzien naar elkaar en omzien naar mensen buiten ons verband, dienen in balans te zijn.)
3. Welke selectie maken we in de praktijk bij de drie fundamentele aspecten van diaconie/diaconaat: zorg, inzet voor gerechtigheid en werken aan verzoening? Hoe is de band met arbeid? Zou onze inzet en aandacht anders gericht dienen te worden? Waartoe hebben wij de mogelijkheden?
4. Hoe kunnen wij onze diaconale acties en opstelling karakteriseren: is de noodlijdende of onrechte mens voorwerp van onze zorg en inspanning of is die onze leermeester en horen we via hen de roep van Christus? Is er sprake van wederkerigheid in de 'diaconale relatie', is er verwantschap?
5. Hoe zorgen wij ervoor dat de ervaringen opgedaan in het diaconale werk, doorwerken in het geheel van het functioneren als kerk en als geloofsgemeenschap? Die ervaringen kunnen doorwerken in de liturgie (verkondiging, voorbeden, collectes, zending), in de catechese (ontmoetingen, keuze van stof en activiteiten), in de inhoud van en de aanwezigheid bij vergaderingen, in de vraag van wie wel of niet bij de geloofsgemeenschap betrokken zijn (welke mensen blijken wij aan te trekken en welke als het ware af te schrikken of af te stoten)? Hoe voedt en verdiept de diaconale praktijk ons parochieleven, en omgekeerd: hoe inspireren wij tot diaconie/diaconaat en ondersteunen wij diaconie/diaconaat?
6. Hoe doorzichtig en praktisch is de infrastructuur voor diaconie/diaconaat binnen ons parochie-/gemeenteverband? Is er een goed samenspel van alle betrokkenen? Is er een cultuur van alles in de hand houden en alles coördineren of ook van inspireren en uitdagen tot nieuwe initiatieven?
7. Hoe benutten wij de externe ondersteuning (van de (profiel)pastor voor diaconie/diaconaat, het dekenaat, diocesane en landelijke organisaties)?
8. Met welke bondgenoten solidariseren wij ons, dichtbij en breder gezien? Welke oecumenische kansen liggen er? (Dat hangt sterk samen met het maken van keuzes: waar je aandacht aan wilt besteden, bepaalt wie je bondgenoten zijn.)
9. Heeft het parochie-/gemeenteverband een beleidsplan, waarin een beleidsplan diaconie/diaconaat een substantieel onderdeel is? Zijn de diaconale vrijwilligers betrokken in de voorbereiding van het beleidsplan? Zien zij de uitvoering zitten en engageren zij zich daar ook mee? Welke ondersteuning krijgen zij en hebben zij nodig?
10. Hoeveel financiële middelen en menskracht (vrijwilligers en beroepskrachten) worden ingezet voor diaconie/diaconaat? Staat er op de begroting 'geoormerkt' geld voor diaconie/diaconaat?
11. Hoe reageren we snel en adequaat op calamiteiten?
12. Wat/Hoe zijn de contacten met de burgerlijke overheid? In hoeverre is bijvoorbeeld de kerk opgenomen in een rampenplan?

Denk aan...

Verzamel de conclusies, opmerkingen en vragen op een groot vel papier. Wijs hiervoor van te voren iemand uit de klankbordgroep aan. Maak vervolgafspraken zodat de uitkomst niet 'in de lucht' blijft hangen. Schrijf van te voren een, naar de eigen situatie toe vertaalde, doelstelling op. Houd na afloop een evaluatie.

Literatuur

- Aartsbisdom Utrecht, *In Gods Naam Doen*, beleidsnota diaconie aartsbisdom Utrecht, Utrecht 2005.
- Bisdom Rotterdam, *Wanneer hebben wij u gezien? Op zoek naar de schatten van de kerk*, Beleidsnota over de diaconie in het bisdom Rotterdam, Rotterdam 2000.
- J. Deckers en M. Jenniskens, *Met overleg te werk: over diaconie en beleid*, themanummer *Diaconie&Parochie*, 9(1997)4.
- J. Zuidgeest e.a., *Diakonie en beleid. Perspectieven naar de toekomst*, Landdag Landelijk Katholiek Diaconaal Beraad 20 november 1997, LKDB-reeks nr. 5, 's-Hertogenbosch 1998.
- Drs. Hub Crijns, dr. Trinus Hoekstra, dr. Jan Jonkers, drs. Jet Schouten en drs. Marije van

Dodeweerd (eindredactie), *Arbeid, zin en geloof. Handboek Arbeid en Kerk*, landelijk bureau DISK te 's-Hertogenbosch in samenwerking met Kok te Kampen, 518 pag., gebonden, ISBN 90-435-1289-3, € 45,- inclusief portokosten.

- Drs. Hub Crijns, drs. Wielie Elhorst, Ploni Robbers-van Berkel, dr. Lützen Miedema, dr. Herman Noordegraaf, dr. Sake Stoppels en drs. Herman van Well, en drs. Esther van der Panne (eindredactie), *Handboek Diaconie-wetenschap, Barmhartigheid en gerechtigheid*, landelijk bureau DISK te 's-Hertogenbosch in samenwerking met Kok te kampen, 448 pag., gebonden, ISBN 90-435-0927-2, € 42,50 inclusief portokosten.

De graankorrel moet sterven

om veel vrucht te dragen.

Joh. 12,23

Sponsors

De Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 is mogelijk gemaakt door het aartsbisdom Utrecht, de diocesane pastorale dienstverlening, de diaken opleiding, en de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling van het aartsbisdom Utrecht en door de Stichting Het Ariëns-Comité. Sponsors zijn de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling aartsbisdom Utrecht, de Stichting Het Ariëns-Comité, de Stichting Sobriëtas, de Stichting Twentsche Courant, en landelijk bureau Dienst in de Industriële Samenleving vanwege de Kerken (DISK).

DKCI aartsbisdom Utrecht

De Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling heeft ten doel in het aartsbisdom Utrecht de gezamenlijke belangen van de in het bisdom gevestigde (Inter)Parochiële Caritas Instellingen, (I)PCI-en, en wat daar mee samenvalt te behartigen en te bevorderen.

De voornaamste taken zijn de volgende:

- Gevraagde en ongevraagde advisering van de bisschop met betrekking tot de (I)PCI-en. De adviezen kunnen van inhoudelijke, structurele, en/of van financiële aard zijn.
- Het namens de bisschop controleren van de jaarrekeningen van de (I)PCI-en en, gehoord hebbend het advies van de financiële adviseurs, het verlenen van décharge.
- De advisering van (I)PCI-en, dekenaten en profielpastores met betrekking tot zaken van inhoudelijke, structurele en financiële aard.
- Het namens de bisschop voeren van subsidiebeleid ten behoeve van een aantal bovenlokale activiteiten.

Stichting Het Ariëns-Comité

Het doel van de Stichting het Ariëns-Comité is "de godsdienstige en maatschappelijke vorming van het katholieke volksdeel op een eigentijdse wijze te bevorderen door belangstelling te wekken voor het leven en de werken van wijlen de priester Alphons Ariëns, als een bij uitstek voor onze tijd in godsdienstig en sociaal opzicht leidinggevende figuur".

De activiteiten zijn de volgende:

- het houden van bijeenkomsten;
- het uitgeven van geschriften;
- het coördineren van activiteiten;
- het verzamelen van geschriften en getuigenissen.

Stichting Het Ariëns-Comité

Het Ariëns-Comité houdt zich altijd aanbevolen voor schriftelijke of mondelinge aanvullingen, onder meer voor de voortgaande onderbouwing (relatio) van de zaligverklaring van Alphons Ariëns.

Sobriëtas

Stichting Sobriëtas

Dank aan het bestuur van Sobriëtas, de katholieke matigheidsbeweging, die de uitgave van dit tijdschrift mogelijk maakte. Vanuit een spiritualiteit van evangelische en sociale bewogenheid leven in verbondenheid met de aarde, andere mensen en de Schepper en met een evenwichtige levenseenvoud wil Sobriëtas in oecumenische zin activiteiten ondersteunen op het terrein van morele vorming in evenwichtigheid, matigheid, duurzaamheid en genoegzaamheid.

Adres: Luijbenstraat 17, 5211 BR 's-Hertogenbosch; www.sobrietas.nl; e-mail: info@sobrietas.nl

Stichting Twentsche Courant

De Twentsche Courant Tubantia maakt deel uit van Wegener Dagbladen BV (onderdeel van Koninklijke Wegener N.V.). "Want De Twentsche Courant Tubantia brengt je elke ochtend volledig op de hoogte van wat er speelt in de regio Twente."

DE TWENTSCHE COURANT
Tubantia

Landelijk bureau DISK

Landelijk bureau DISK is een oecumenische stichting die zich richt op het brede terrein van *Geloof en Economie*. Opdrachtgevers, financiers en doelgroepen van DISK zijn de kerken in hun missionair-diaconale betrokkenheid op het terrein van *Geloof en Economie*. De missie van DISK is om gehoor te geven aan de roeping van Godswege dat ieder mens, met de mogelijkheden die hem of haar eigen zijn, bestemd is om onderweg te zijn naar Gods rijk van gerechtigheid en vrede. In dat onderweg zijn participeert ieder mens op kritische wijze in de economie, geïnspireerd door het geloof dat gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping het beloftevolle perspectief vormen voor de economie.

Adres: Luijbenstraat 17, 5211 BR 's-Hertogenbosch; www.disk-arbeidspastoraat.nl; e-mail: info@disk-arbeidspastoraat.nl

Colofon

De Ariëns Prijs voor Diaconie 2007 is mogelijk gemaakt door het aartsbisdom Utrecht, de diocesane pastorale dienstverlening, de diaken opleiding, en de Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling van het aartsbisdom Utrecht en door de Stichting Het Ariëns-Comité.

Dit tijdschrift *Hoe kan ik voor jou een naaste zijn?* verschijnt als een eenmalige uitgave onder verantwoordelijkheid van de jury voor de inhoud en van het bestuur van de Stichting Het Ariëns-Comité voor de publicatie.

Auteurs: John Brohm, Hub Crijns, Gerard Groener, Annemarieke Hollanders, Mgr. dr. Gerard de Korte, Ton Kremer, Nelleke Serrarens Wijngaards.

Eindredactie: Hub Crijns

Verantwoording illustraties: de foto's zijn gemaakt door de jury van de Ariëns Prijs voor Diaconie of door de geïnterviewde groepen en personen ter beschikking gesteld. De organisatoren en sponsors hebben hun logo's ter beschikking gesteld. Iedereen wordt hartelijk bedankt voor deze bijdragen in beeld, waarmee de kwaliteit van dit tijdschrift sterk vooruit is gegaan.

De foto's van Alphons Ariëns zijn afkomstig uit H. Lohman ofm, *Portret van een priester. Het leven van Alphons Ariëns in woord en beeld*, Gooi en Sticht, Hilversum, 1980.

Stichting Het Ariëns-Comité

Layout: Hans van Eck Grafische Vormgeving, Boskoop; www.vaneckdesign.nl

Druk: Accuraat te Breda

Oplage: 2.700 stuks

Prijs: gratis

Datum: september 2007

Correspondentieadres
Ariëns Prijs voor Diaconie:
p/a Dijnselburg
Amersfoortseweg 10
3705 GJ Zeist.

Voor telefonische informatie:
John Brohm, staffunctionaris voor diaconie in
het aartsbisdom Utrecht (030) 693 14 34.

Mensen om niet te vergeten

Roos Maes, naar de bergrede van Matteüs 5, 3-12

Zalig de armen van geest.
Gelukkig zijn er de simpele zielen
die eenvoudig doen wat er gedaan moet worden.
Zij zijn de heilige ruimte waarin God woont.
Zalig de treurenden.
Gelukkig zijn er wenende mannen
die hun verdriet en tranen laten vloeien.
Zij zijn de troost voor onze kinderen.
Zalig de zacht moedigen.
Gelukkig zijn er mensen met een week hart
die moedig mildheid tot kracht wekken.
Zij zijn de rijkdom van deze aarde.
Zalig die honger en dorst naar gerechtigheid.
Gelukkig zijn er nog hunkerende mensen
die nooit aflaten te schreeuwen om gerechtigheid.
Zij zijn ons voedsel voor onderweg.

Zalig de barmhartigen.
Gelukkig zijn er nog barmhartige vrouwen
die kinderen baren zoals ze zijn.
Zij zijn de hoop van deze wereld.
Zalig de zuiveren van hart.
Gelukkig zijn er de doorzichtige vaders
die hun hart laten spreken.
Zij zijn de iconen van Gods aanwezigheid.
Zalig die vrede brengen.
Gelukkig zijn er de dwaze moeders
die standvastig getuigen tegen de logica van het geweld.
Zij zijn de kinderen van de vrede.

Zalig die vervolgd worden om de gerechtigheid.
Gelukkig zijn er nog stoute mannen en vrouwen
die zich niet neerleggen bij onrecht.
Zij zijn Gods droom voor de mensheid.
Zalig zijt gij wanneer men u beschimpt, vervolgt,
lasterlijk van allerlei kwaad beticht om mijnentwil:
verheugt u en juicht want groot is uw loon in de hemel.

*Uit: Adem Halen, de wereld rond, Broederlijk Delen,
Omdat het Zuiden plannen heeft, Brussel, 2006, pag. 126*